Ao. 1843. Dingsdag, den 12 September. No. 73.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD VOOR DE STAD GRONINGEN EN OMMELANDEN.

ITALIE.

NAPELS den 26 Augustus.

Men herinnert zich, dat het voor eenige jaren in zwang is geweest, dat eenige onverlaten de dames, die zich op straat mogten wagen, met prikken met spelden of andere scherpe werktuigen kwelden; thans is het hier nog erger, en niet zelden gebeurt het, dat de dames op hare wandelingen onverhoeds bevinden, dat hare kleederen op eene baldadige wijze in brand gestoken zijn; onlangs nog is zulks overgekomen aan een jong meisje, en wel met het droevige gevolg, dat zij het, in weerwil van alle pogingen, om haar te redden, na drie dagen lijdens, bestorven is. Dezelfde baldadigheid heeft zich ettelijke dagen achtereen herhaald. Onder de slagtoffers noemt men de hertogin *van Grotoletta* en de prinses *Canitio*; ook spreekt men van een kind en van de vrouw van een' geëmploijeerden bij de administratie. Gelukkig hebben al deze personen gered kunnen worden.

Daar dergelijk misdrijf meermalen is beproefd, heeft de policie de menigte gewaarschuwd, dat de bepalingen van 1822 nog altijd in werking zijn, en dat degenen, die zich aan dergelijke schandelijke misdrijven schuldig maken, op staanden voet, en alvorens nog voor den bevoegden regter te worden gebragt, met stokslagen zullen worden gestraft en dat wel met al de gevorderde gestrengheid, om 't even tot welken stand der maatschappij de schuldigen zouden mogen behooren.

SPANJE.

MADRID den 31 Augustus.

Onze hoofdstad geniet bij voortduring rust. De instructie in de zaak van het oproer van het regement del Principe heeft door den gewonen regter plaats. Men vreest, dat eenige bij het leger niet behoorende personen in die zaak betrokken zullen zijn.

De municipaliteit heeft besloten, dat de verjaardag van den 1 Sept. (de afstand der Koningin *Christina*) morgen gevierd zoude worden. Men zal een *te Deum* zingen en des avonds zal de stad verlicht zijn. Dit besluit wordt algemeen afgekeurd.

DUITSCHLAND EN AANGRENZENDE RIJKEN.

KARLSRUHE den 2 September.

Sedert de jongste dagen werd de twist tusschen de heeren graaf *von Göler* en baron *von Haber* meer en meer verwikkeld. Die twist was ontstaan, doordien eerstgemelde, den naam van den baron *v. Haber* op de lijst eener ingeteekende reunion gezien hebbende, geweigerd had op die lijst te teekenen, en daarbij had verklaard, den heer *von Haber* niet als man van eer te erkennen, en dus niet met hem in hetzelfde gezelschap te willen deel nemen. De heer *von Haber* zond den graaf *von Göler* daarop eene uitdaging tot tweegevecht, betwelk echter door den heer *von Göler* niet werd aangenomen, als *von Haber* niet bevoegd erkennende, om zoodanige voldoening te eischen. De heer *von Göler* riep hierover de beslissing van een eeregeregt in, hetwelk in den zin van den heer *von Göler's* verklaring uitspraak deed. Een Russische graaf, dezelfde, die den luchtbol van den heer *Margat* had willen bestijgen, doch daarin door de policie was verhinderd, nam thans de zaak voor den baron *von Haber* op, en maakte het duel daardoor onvermijdelijk, dat hij, ter zake der uitspraak van het eeregeregt, zich op publieke plaatsen oneerkennend jegens geheel het Badensche korps officieren uitliet. Deze Rus was de graaf *W.....*, kapitein der Keizerlijke garde in dienst van zijn vaderland. Heden heeft, ten gevolge dezer omstandigheden, dan ook alhier in het kleine bosch bij den Scheiberg het duel, tusschen de graven *von Göler* en *W.....*, in tegenwoordigheid van hooge Russische en Badensche officieren plaats gehad. Na de twee eerste schoten, die zonder gevolg waren gebleven, bekwam de heer *v. Göler* een schot in de borst, doch had nog, ongetwijfeld alleen door de hem eigene onbedwingbare wilskracht, tegenwoordigheid van geest genoeg, om alle ligchamelijke pijn te onderdrukken, ten einde, na een herhaald weigeren van zijne pistool, eene andere pistool uit de hand van zijnen secondant te grijpen, op zijne partij aan te leggen en een dier beproefde schoten te doen, die hem nimmer waren gemist, en thans den Russischen gardekapitein het leven kostte, die nog in die zelfde seconde dood neêrviel. Onmiddellijk na het schot zonk echter ook de heer *v. Göler* neder, en werd nog des avonds, met den kogel in zijne borst, naar de woning zijns vaders, den wakkeren veteraan, overste *v. Göler*, vervoerd; hij is zwaar gewond, doch, zoo men hoopt, niet doodelijk. De secondanten van den gesneuvelden betuigen intusschen zelven, dat de heer graaf *v. Göler* zich als man van eer heeft gedragen, en hem niet het minste verwijt kan treffen. Te drie uren werd het lijk van eenen man naar Baden gevoerd, die jaren lang de Turken en Circassiërs had bestreden, en zegevierend uit alle veldslagen was te voorschijn getreden, doch hier, in een zoo vreedzaam oord, ten gevolge van eenen onbegrijpelijken twist, te midden van den vredestijd zijnen dood moest vinden.

Van den 4den. Zoo even verneemt men, dat de graaf luit.-kolonel *Julius von Göler*, een der verdienstelijkste officieren der Badensche artillerie, een ridderlijk, in alle kunst- en ligchaams-oefeningen bekwaam, beminnelijk edelman en zelfs een niet onbekwaam schilder, ten gevolge zijner bekomene wonde, *overleden is.* De voornaamste geneesheeren der residentie hadden hem in behandeling genomen en zelfs de beroemde *Chelius* van Heidelberg was herwaarts geroepen; maar de kunst der geneesheeren was vergeefs. De wonde, die in het eerst niet doodelijk scheen, verergerde oogenschijnlijk; de kogel kon niet gevonden worden, en het vele in het ligchaam verzamelde geronnen bloed benaauwde den lijder zoo zeer, dat te 11 uren de dood van den zoo jeugdigen, krachtvollen man plaats greep, die algemeen op het innigst wordt betreurd. Vooral wordt onder den officiersstand de smart over zijn verlies diep gevoeld.

FRANKFORT den 5 September.

In het Zwitsersche kanton Wallis, alwaar het, gelijk bekend is, sedert eenige dagen tot eene botsing tusschen de staatkundige partijen dreigde te zullen komen, is de burgeroorlog werkelijk uitgebroken. Nadat in de laatste dagen op enkele plaatsen pogingen waren aangewend, om de overheidspersonen te verdrijven en dit tot bloedige vechtpartijen aanleiding had gegeven, hebben de lieden, welke eene geheele verandering van het bewind verlangen en zich gewapend en georganiseerd hadden, zich in eenige gemeenten in beweging gesteld naar St. Moritz, van waar zij, in den ochtend van den 29 Augustus, gezamenlijk naar Martinach zijn uitgerukt, om vervolgens tegen Sitten, waar het kantonnaal bestuur gevestigd is, op te trekken. Tot verdediging van laatstgenoemde stad zijn drie bataljons geregelde troepen opgeroepen.

— De te Lucern vergaderde Landdag heeft den 31 Augustus op nieuw over de zaak der Aargausche kloosters beraadslaagd, naar aanleiding van het bekende besluit van den grooten raad van Aargau, om, ter beslechting van het geschil, zich ook tot het herstellen van het vierde der opgehevene vrouwen-kloosters bereid te verklaren. Dit aanbod is door de afgevaardigden van Genève, Graauwbunderland en St. Gallen terstond als voldoende aangenomen; maar daarentegen hebben de kantons, die vroeger reeds met het aangebodene herstel van drie vrouwen-kloosters genoegen hadden genomen, zich tegen de nieuwe inwilliging van Aargau verzet, en alzoo is het voorstel, om door het herstellen der vier vrouwenkloosters een einde aan het geschil te maken, niet door eene genoegzame meerderheid van stemmen ondersteund. In dezen stand van zaken hebben de afgevaardigden van St. Gallen ten laatste zich vereenigd met de kantons, die berustten in het vroegere aanbod van Aargau, en alzoo is door 12 kantons, en dus met eene voldoende meerderheid, het aangebodene herstel van drie vrouwenkloosters als genoegzaam aangenomen, en hiermede de zaak voor afgedaan verklaard. — De kantons, die de opheffing der kloosters als geheel en al onwettig en als eene inbreuk op de Bonds-akte beschouwen, hebben op 't nadrukkelijkst tegen dezen afloop der zaak geprotesteerd, en men vreest, dat het thans genomene besluit hier en daar aanleiding tot onlusten zal geven.

— De grootvorst *Michael* van Rusland is den 2 dezer met een talrijk gevolg hier aangekomen.

— In de nabijheid van het stadje Naumburg, in Hessen, werden den 11 Aug. door een' enkelen bliksemstraal 86 schapen gedood. De doode schapen bleven in hunne houding, schrijft men, en vielen eerst om, als men ze aanraakte. Daar het vleesch der schapen voor onschadelijk verklaard werd, hadden de armen des zondags daarna allen hun gebraad.

— Brieven uit Bologna van den 27 Augustus melden, dat de opstandelingen, die in het gebergte gevlugt waren, ten gevolge van de bewegingen der tegen hen afgezondene troepen, zich grootendeels hebben verstrooid. Hunne hoofdaanvoerders, de gebroeders *Muratori*, van Bazzano, waren op Toscaansch gebied gevlugt, maar van daar terug geweken, en dwaalden nu ongewapend in het gebergte rond. De tegen de opstandelingen afgezondene troepen waren naar Bologna terug gekeerd. Men voegt er bij, dat de bevolking van de provincie Romagna den besten geest betoond heeft.

Van den 6den. Uit het Zwitsersche kanton Wallis wordt gemeld, dat de gewapende liberalen, welke tegen Sitten waren opgetrokken, den 29 Augustus, ten getale van ruim 1000 man, onder aanvoering van de heeren *Joris* en *Dufour*, hunnen togt naar de genoemde hoofdplaats hebben voortgezet, en dat daarop de bewindslieden tot het besluit zijn gekomen, om het naderende gevaar door eenige inwilligingen af te wenden. Sommige der regeringspersonen hebben namelijk hun ontslag genomen, en van den kant der hooge geestelijkheid heeft men zich bereid verklaard, om afstand te doen van de privilegiën der geestelijkheid (welke eene der voornaamste grieven van de bewegingspartij uitmaakten), doch onder voorwaarde, dat de Pauselijke Stoel, zonder welken men van die voorregten niet konde afzien, daarmede genoegen mogt nemen. Van dit en ander is onverwijld kennis gegeven aan de in aantogt zijnde opstandelingen, en deze hebben zich daarop door de afgezondene kommissarissen van het bewind laten bewegen, om van de voorgenomene onderneming tegen de hoofdstad af te zien, en zijn den 30sten werkelijk naar hunne woonplaatsen terug gekeerd.

— Uit Iserlohn heeft men heden berigt ontvangen van een belangrijk bankroet aldaar, namelijk van het huis *R. en Comp.*; het passief bedraagt vier millioenen; 1800 menschen, die in de ijzerfabrijk van dat Huis werkzaam werden gehouden, zijn door dit ongeval van arbeid verstoken; onze plaats lijdt door dit faillissement slechts een onbeduidend verlies; het zwaarste moet de Pruissische zeehandel-maatschappij getroffen worden.

HANNOVER den 5 September.

Z. M. de Koning is uit Engeland in deze hoofdstad terug gekomen.

KEULEN den 6 September.

Onze courant behelst een berigt uit Berlijn, hetwelk met het thans in Pruissen zoo druk verhandelde onderwerp van de huregtgen der Israelieten in verband schijnt te staan. Het artikel luidt aldus: »Uit eene geloofwaardige bron wordt ons de mededeeling gedaan, dat er onlangs aan alle regements-kommandanten een kabinets-bevel uitgevaardigd is, om eene naauwkeurige opgaaf in te zenden over het aantal Joden, die in den bevrijdings krijg mede gestreden hebben, en over de vraag, hoe men destijds bevonden heeft, dat het hun zedelijk gedrag en hunne dapperheid gesteld was. Ook moet daarbij eene lijst der in de gevechten gesneuvelde Joden gevoegd worden. De tot heden toe bierop ingekomene berigten moeten zeer gunstig luiden en met name de verhouding der gedecoreerden zeer vereerend voor hen uitvallen."

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN den 6 September.

Tot wegneming van den twijfel, of de Koningin van Engeland zich, zonder toestemming van het Parlement, wel naar het Vasteland had mogen begeven, wordt herinnerd, dat zoodanig verbod wel vervat was in het derde artikel der akte omtrent de regeling der troonopvolging, in het eerste gedeelte der vorige eeuw vastgesteld, maar dat het reeds ten tijde van *George I* weder is ingetrokken, welke vrijheid die Monarch, door zijne menigvuldige reizen naar Hannover, zich dan ook rijkelijk ten nutte maakte.

— Den 28 Augustus is door de straat van Gibraltar oostwaarts gezeild een Nederlandsch smaldeel, bestaande uit drie fregatten, eene oorlogsloep en twee brikken, onder het bevel van Prins *Hendrik* der Nederlanden. Men zeide, dat Z. K. H. voornemens was, eenige weken in de Middellandsche Zee door te brengen.

— Kapitein *Harris*, die met eene zending naar het Hof van Shoa, in Zuid-Abyssinië, belast was, is dezer dagen hier terug gekeerd, en heeft, onder andere geschenken voor de Koningin en den Prins *van Wallis*, een' allerkostbaarst opgetuigden zwarten muilezel medegebragt, die, ten gebruike van den jongen prins, naar Windsor gezonden zal worden. Verder behooren tot genoemde geschenken eene kroon, door eene der voormalige Koninginnen van Shoa gedragen, verscheidene met goud, zilver en edele gesteenten overdekte schilden, en eenige kleedingstukken, uit de huiden van Ethiopische wilde dieren vervaardigd.

— De persoon, die, onder den valschen naam van *Rebecca*, met zijnen aanhang zoo grooten schrik in Zuid-Wallis verspreidt, heeft een' brief aan den uitgever van een der dagbladen gerigt, waarin, onder anderen, gezegd wordt, dat al de pogingen, door policie en troepen tegen de Rebeccaïten aangewend, zonder eenig gevolg zullen blijven, dewijl het getal der ontevredenen, welke ten laatste hun doel wel bereiken zullen, meer dan honderdduizend bedraagt, en men al de leden der arbeidende klasse in de drie graafschappen Carmarthen, Cardigan en Pembroke gerustelijk daaronder mag rangschikken.

— Het bedrag der giften en inschrijvingen, bij het nationaal genootschap ter bevordering van godsdienstig en zedelijk onderwijs aan kinderen uit de behoeftige klasse ingekomen, heeft reeds bijna eene som van negentigduizend ponden sterling bereikt.

— Eene som van honderd guineas is ter beschikking van den voorzitter van het kollegie der Independenten in Lancashire gesteld, als prijs voor de beste verhandeling over de opvoeding en zedelijke verbetering der Engelsche bevolking.

— Prins *Alexander* der Nederlanden, verzeld door den baron *Sloet*, is onlangs in Schotland, op het thans aan den hertog *van Leeds* behoorende oude kasteel van Mar, tegenwoordig geweest bij eene zamenkomst of zoogenoemde *gathering* der Hooglanders, waarop zij zich in hunne nationale spelen oefenen. Het werpen van staaf, steen en hamer (welk laatste, onder anderen, uit *Walter Scott's* meisje van Perth bekend is), het springen, dansen van zwaard en strathpey-dans, enz., door dit krachtig en vlugge menschenras uitgevoerd, schijnt den Prins veel genoegen gegeven te hebben, die voorts op een groot gastmaal onthaald is, waarbij de achting en genegenheid der Schotsche Edelen voor Nederland en deszelfs Koninklijk geslacht, maar inzonderheid voor hunnen jongen Vorstelijken gast heeft uitgeblonken.

— Er is weder in onze zeeën een stoomvaartuig verongelukt. Het was de tusschen Bristol en Dublin varende pakket *Queen*, van tusschen de 400 en 500 tonnen en met machines van 180 a 190 paardenkracht. Een opgekomen mist heeft haar, des avonds van den eersten September, aan den noordoostelijken kant van het Skoam-eiland doen stranden en zinken. Zij had ruim 20 passagiers aan boord, doch deze, gelijk ook het scheepsvolk, zijn alle gered.

— De gewezen Regent *Espartero* heeft het koninklijk verblijf, het kasteel van Windsor, bezigtigd. Onze ministeriële bladen hebben jegens hem eenen anderen toon aangeslagen, en vinden het verkeerd, dat, nu eenmaal onze Regering het nieuwe Bewind in Spanje erkend heeft, de gemeenteraad dezer hoofdstad een zoo uitbundig adres aan den gewezen Regent heeft aangeboden.

— De heer *O'Connell* heeft het voornemen, om zijnen raad van driehonderd tegen het einde des jaars te beleggen. Men gelooft, dat de naam, welken deze raad dragen zal, dien van *Behoudend Genootschap* zal wezen. Ieder lid zal 100 p. st. van zijne lastgevers moeten medebrengen, zoodat hierdoor alleen eene som van 30,000 p. st. zal bijeengebragt worden. Men had vermoed, dat er, wegens de daaraan verbondene voorwaarde, om eene bepaalde som gelds mede te brengen, eenige moeijelijkheid zou ontstaan, om het getal leden bijeen te krijgen, doch thans blijkt het, dat de eenige zwarigheid, welke bestaat, deze is, dat er zich te veel kandidaten opdoen.

— De Britsche oorlogsbrik *Fantome* is den 25 Junij vergaan op eene klip, Las Pepas genoemd, en beneden Colonia gelegen. De equipage is gered en het geschut is naar Colonia overgebragt. — Te Maldonado was het weder zeer onstuimig geweest, en al de kleine vaartuigen, die onder Engelsche vlag gebezigd werden, om ossenvleesch naar Montevideo te brengen, zijn, ten getale van twintig, vergaan of op strand gedreven.

FRANKRIJK.

PARIJS den 5 September.

Meer en meer schijnt het zich te bevestigen, dat H. M. de Koningin van Groot-Brittanje niet dieper Frankrijk zal intrekken, niet naar Parijs noch Versailles komen zal, en over het algemeen, dat haar verblijf op onze kust zeer kort zal wezen: men noemt overmorgen, Donderdag, als den tijd van haar vertrek. Zie hier eenige bijzonderheden, welke betrekkelijk hare komst en aanwezigheid bekend geworden zijn:

»Het schijnt, gelijk reeds gezegd is, dat, bij de zamenkomst tusschen de Koningin en de Fransche prinsen, die afgezonden waren, om haar tot de overkomst uit te noodigen, H. M. aan den prins *van Joinville* en den hertog *van Aumale* gezegd had, dat zij zeer veel genoegen zou vinden in Parijs te kunnen bezoeken, maar dat zij de uitnoodiging niet kon aannemen zonder een besluit van den raad harer ministers. Deze magtiging nu is haar uitdrukkelijk geweigerd. Het Engelsche kabinet heeft gevreesd zich te zeer aan verantwoordelijkheid bloot te stellen, door te gedoogen, dat de Koningin zich zoo ver uit hare Staten verwijderde; het was reeds veel, haar te veroorloven, zich naar het kasteel van Eu te begeven

»Ondertusschen zou de Koningin van Engeland geen regt hebben zich te beklagen, dat de constitutie van haar land haar minder vrijheid van beweging liet, dan andere Souvereinen genieten. De Braziliaansche staatsregeling is nog veel strenger; zij veroorlooft den Keizer niet, zich verder dan zes uren van zijne hoofdstad te verwijderen, anders dan met verlof van den senaat. Gaat hij deze grens te buiten, dan zijn de ministers daarvoor verantwoordelijk; wordt hij vermoord, dan kan men hen doen ophangen.

»Toen, tijdens de komst van den prins *de Joinville* te Rio-Janeiro, de Keizer zich aan boord van de *Belle Poule* begeven had, ontving hij bij zijne wederkomst een vrij ernstig vertoog van zijne ministers. Men herinnert zich, dat het wel inzonderheid, omdat hij Rio-Janeiro verlaten had, geweest is, dat Don *Pedro* het rijk van Brazilië verloren heeft. Toen hij terug kwam was de omwenteling volbragt."

— Uit den inhoud der brieven uit Madrid van den 30sten blijkt, dat er inderdaad een komplot schijnt te zijn gesmeed, om den generaal *Narvaez* en andere voorstanders van de nieuwe orde van zaken om 't leven te brengen, en dan den generaal *Espartero* op nieuw als den wettigen Regent uit te roepen. De wederspannigheid van het bataljon *Principe* moet daarmede in verband hebben gestaan. Eenige leden der nationale garde zijn er in betrokken, en men heeft bij verscheidene voorname lieden wapenen gevonden. Op het uitdrukkelijk verlangen van den minister *Lopez*, zijn zeer strenge maatregelen genomen, om de openbare rust te bewaren. De kommissarissen van de junta van Barcelona worden naauwkeurig in 't oog gehouden, en verscheidene personen zijn reeds, onder gewapend geleide, uit Madrid vertrokken.

De bevelhebbers geven zich veel moeite, om de krijgstucht onder de troepen, die door de jongste gebeurtenissen niet weinig heeft geleden, zoo veel doenlijk te herstellen.

— Uit Italië wordt gemeld, dat de onlusten van Bologna grootendeels zijn te weeg gebragt door het gerucht, alsof de Franschen weder bezit zouden nemen van Ancona. Dit gerucht, 't welk geenen grond ter wereld had, heeft de hoofden van een aantal jonge lieden op hol gebragt, en hen tot het plegen van ongeregeldheden verleid, die, zoo het schijnt, zonder bezwaar, door eenige weinige troepen zijn gestuit, maar voor velen hunner wel denkelijk de treurigste gevolgen zullen hebben. Intusschen meent men in deze gebeurtenissen weder een kennelijk

blijk te hebben bespeurd van het aanwezen en de voortdurende werkzaamheid der Italiaansche geheime genootschappen, in het midden en het zuiden van het schiereiland.

— *Per Telegraaf.* BAYONE den 4 Sept. De heer *Aston*, gevolmagtigd gezant van Engeland te Madrid, heeft den 28 Augustus aan den minister van buitenlandsche zaken aangekondigd, in eene audiëntie, die hij hem ten dien einde gevraagd had, dat zijn Gouvernement het voorloopig bestuur erkend had, en dat de verbindtenissen van goede verstandhouding en vriendschap, die tot hiertoe tusschen de beide landen geheerscht hadden, even als vroeger zouden voortduren.

Deze tijding is in de officiële *Gaceta* van Madrid van den 31 Augustus bekend gemaakt.

— EU den 5 September. Te half acht des morgens is over de linietroepen en de kavallerie, in tegenwoordigheid van Prins *Albert*, door de hertogen *van Aumale* en *Montpensier* op den straatweg van Dieppe eene wapenschouw gehouden. De kavallerie heeft vervolgens onderscheidene manoeuvres uitgevoerd, en de prinsen hebben de kazernes bezocht.

In den loop van den dag heeft de Koning aan Koningin *Victoria* ten geschenke gegeven twee prachtige schilderijen in gobelin-tapijtwerk, voorstellende de eene de jagt van *Meleager*, de andere den dood van *Meleager*. Deze twee schilderijen zijn voor dertig jaren begonnen en zijn kopijen van schilderstukken van *Mignard*. Zij zijn vijftien voeten lang en negen voeten breed. Derzelver lijsten zijn zeer rijk. De Koning heeft bij deze twee schilderijen nog gevoegd een kistje in porselein van Sèvres van de meeste schoonheid. Het schilderwerk is heerlijk uitgevoerd en stelt de kleederdragten van alle natiën der aarde voor. Het kistje heeft twee voeten in het vierkant.

Men spreekt er van, dat er, tot herinnering aan het Vorstelijk bezoek, eene kolom zal worden opgerigt ter plaatse, waar de Britsche Vorstin aan wal gestapt is; op dezelve zouden twee zinnebeeldige beelden prijken, Frankrijk en Engeland, die elkander de hand geven, voorstellende.

Inmiddels worden de schepelingen der Engelsche stoombooten door derzelver officieren op de vaartuigen terug gehouden, om zonder vergunning aan wal te komen; het schijnt, dat men voor eenige botsing met de Fransche zeelieden beducht is geweest. Overigens laten de Engelschen over het algemeen meer tevredenheid blijken, sedert het beslist is, dat Koningin *Victoria* niet dieper landwaarts zal ingaan; zij betoonen zich zeer gevoelig aan de beleefdheden en eerbewijzen, met welke men hunne Vorstin overlaadt; maar blijven eenstemmig beweren, dat het noch de Fransche natie, noch het hoofd van den Staat is, aan welke H. M. haar bezoek is komen brengen, maar dat hetzelve alleenlijk de haar thans verzwagerde prinses *Clementine*, hertogin *van Saksen-Koburg*, betreft.

— Tot de losse geruchten behoort, dat de Koningin van Engeland van den Koning der Franschen de in vrijheid stelling van prins *Louis Bonaparte* en de uitvaardiging eener algemeene politieke amnestie verzocht zou hebben. Evenmin zekerheid heeft het, dat zij dien Vorst zou hebben uitgenoodigd, haar een tegenbezoek op het kasteel van Windsor te brengen, welk laatste zijne klimmende jaren en de staat zijner gezondheid, die hem reeds de sedert lang voorgenomene reis naar Bordeaux belet hebben, hem dan ook denkelijk niet zouden veroorloven.

— Volgens telegrafische dépêche uit Madrid, heeft de Nederlandsche zaakgelastigde, den 31 Augustus, aan den Spaanschen minister van buitenlandsche zaken medegedeeld, dat zijn Hof het provisioneel Gouvernement erkende. De Fransche en Engelsche regeringen hadden zulks, gelijk men weet, bereids gedaan, en het kan niet anders, of deze opeenvolgende erkenningen moeten aan het tegenwoordig Bestuur in Spanje groote vastheid geven, en aan alle plannen der aanhangers van *Espartero* den bodem inslaan. Eene andere dépêche meldt bovendien, dat de opperste junta te Sarragossa zich den 1 dezer heeft ontbonden, en dat haar voorzitter, de heer *Ortaga*, die stad had verlaten.

Van den 8sten. In onze dagbladen leest men heden de volgende telegrafische depêches: PERPIGNAN den 6 Sept. Sedert eenige dagen scheen zich te Barcelona eene beweging voor te bereiden; vrijkorpsen, aan welke men den toegang der stad geweigerd had, hadden binnen dezelve weten te komen, om zich te vereenigen met de oproerlingen, die de toegangen tot het plein der municipaliteit bewaakten; het garnizoen verliet de citadel niet. Den 2den des morgens sloeg het derde bataljon vrijwilligers aan het muiten, het vereenigde zich met een ander bataljon vrijwilligers, hetwelk op de Altarazanas gekazerneerd was. Deze twee bataljons hadden de centrale junta geproclameerd. *Biera* had zich tot kommandant-generaal benoemd. Een lid der junta, *Eastelh*, bevond zich aan het hoofd der beweging, er was eene proclamatie aangeplakt; eene volkskommissie had zich onder het voorzitterschap van den republikein *Baiges* gevormd.

Den 3den, te 7 uren des avonds, zijn de kompagniën van linie, die uit Tarragona gekomen waren, en de vrijwilligers, die hen beletten wilden zich naar de citadel te begeven, handgemeen geworden; de vrijwilligers werden terug geslagen; er waren ongeveer vijftien gekwetsten. De volkskommissie verhief zich tot opperste junta.

In den nacht van den 3 op den 4 dezer hebben de brigadegeneraals *Prim* en *Blanco*, aan de spits van het regement der constitutie, Barcelona bemagtigd. Den 4den is, van zes uren des morgens, tusschen hen en de vrijwilligers eene fusillade begonnen, die tot des nachts geduurd heeft. De citadel heeft onderscheidene schoten met schroot gedaan; de kolonel *Baiges*, president der junta, werd gedood; de insurgenten hebben honderd gesneuvelden of gekwetsten. Des avonds te zes uren heeft *Prim* de poort van Argel aangetast; bij die gelegenheid is een kapitein der insurgenten gesneuveld.

PERPIGNAN den 7 September. Het vuur heeft te Barcelona den 3den te 6 uren des morgens aangevangen; het duurde tot den 5den des avonds, op het oogenblik van het vertrek der brieven, inzonderheid aan de zijde der zeepoort, nog steeds voort. De batterijen der citadel en van Barcelonette hebben het geschut der Altarazanas en der versterkte kazerne tot zwijgen gebragt.

Don *Rafael de Gollade* is tot president der junta benoemd; de junta heeft eene proclamatie uitgevaardigd, om Katalonië en gansch Spanje te wapen te roepen, ten einde eene centrale junta te vormen; de junta heeft de doodstraf gedecreteerd tegen ieder, die hare beginselen zou aantasten.

EU den 6 September (*9 uren 's avonds.*) De Koningin *Victoria* zal, na haar vertrek uit Frankrijk, zich naar Ostende begeven. Morgen te 4 uren n. m. zal de Koningin der Belgen zich op reis naar België begeven, ten einde aldaar gereed te zijn, om de Koningin *Victoria* te ontvangen. Hare Britsche Majesteit zal er tegen den 12den aankomen, en stelt zich voor, er drie dagen te blijven. Haar zeereisje schijnt haar derwijze behaagd te hebben, dat zij het plan vormt, nog dikwerf dergelijke uitstapjes te doen, als de weêrsgesteldheid daartoe gunstig is. Zoo gelooft men, dat zij in den aanstaanden zomer Versailles zal bezoeken. Het minnelijk onthaal, haar door de koninklijke familie van Frankrijk geboden, heeft haar levendig getroffen, en zij beantwoordt daaraan met niet mindere minzaamheid. Elken avond, bijv., als zij van de Koningin en de prinsessen afscheid neemt, omhelst zij deze Vorstinnen, alsof het hare moeder en zusters waren.

EU den 7 Sept. (10 uren 's morgens.) De Koningin *Victoria* heeft den Franschen grond verlaten. De Koning heeft haar naar het schip geleid, aan welks boord zij was aangekomen, en hetwelk thans reeds verre buiten het gezigt is. Heden morgen, reeds te 5 uren, begonnen de troepen zich op het marktplein der stad Eu te verzamelen en spoedig daarop begaven zich detachementen naar Tréport. Het regement der karabiniers heeft op nieuw de eer gehad, H. M. te escorteren. De linietroepen stonden tot aan het havenhoofd in dubbele rij geschaard.

De prins *de Joinville* is met de Koningin *Victoria* vertrokken. Men verzekert, dat hij zich naar Londen begeeft, om het arsenaal dier stad te bezoeken.

BELGIE.

BRUSSEL den 6 September.

Men meldt, dat de Koning, gedurende zijn verblijf in Wiesbaden, menigvuldige pogingen heeft aangewend, om de leden van het Duitsche tolverbond, welke het Belgische gegoten en geslagen ijzer, in 't voordeel der Duitsche nijverheid, aanmerkelijk willen belasten, in eene meer gunstige stemming te brengen. Pruissen schijnt niet ongenegen, om zulks voor alsnog te verhinderen, maar Beijeren en Wurtenberg schijnen hunne industriële belangen geenszins aan de Belgische te willen opofferen, zoodat men van die zijde nieuwe bezwaren te gemoet ziet.

— Z. M. de Koning der Nederlanden heeft onderscheidene Belgische onderdanen, ter zake van vroegere diensten, ridderordes verleend, doch zoo ver men kan nagaan, hebben deze nog geen verlof kunnen erlangen, om dezelve te dragen.

— Zondag l. l. moet in alle kerken een herderlijke brief van de Belgische prelaten zijn gelezen, waarin kerkelijke straffen worden bedreigd tegen het verbreiden en lezen van slechte en gevaarlijke boeken. In dezen brief komt voor, dat verreweg de meeste boeken, die thans in België worden gedrukt, en tegen een klein geld verkocht, zijn zedeloos en ongodsdienstig; en dat de kerkelijke overheden dit niet straffeloos mogen gedoogen. Het hoofdorgaan van de partij der geestelijkheid verklaart, dat de genoemde prelaten daardoor in 't minst geene inbreuk maken op de constitutionele vrijheid der drukpers.

— De *Emancipation* behelst den volgenden brief, door eenen *Hollander, vriend der waarheid*, aan dat blad gerigt:

» Gij hebt, in uwe nommers van den 29 Aug. en 3 Sept., twee brieven van uwen Amsterdamschen correspondent geplaatst, in welke hij te verstaan geeft, dat de heer generaal baron *Nahuijs van Burgst* eene som van 50,000 of van 30,000 guldens zoude ontvangen hebben, tot schadeloosstelling voor zijne nietbenoeming tot den post van gouverneur-generaal van Neerlands Indië.

» Deze berigten zijn volstrekt ten eenenmale valsch, en zij, die deze geruchten hebben verspreid, hebben den generaal gelasterd. Niet slechts heeft nimmer de generaal te dier zake eenige schadeloosstelling bekomen, maar hij heeft nog meer dan 70 duizend francs te vorderen, welke het Hollandsche gouvernement hem verschuldigd is op den koopprijs van eenen grondeigendom, door hem in 1824 aan het Gouvernement verkocht, en waarvan de betaling is vertraagd, omdat de landgoederen in 1825, tijdens den Javaanschen oorlog, zijn verwoest en niettegenstaande het gezegde Gouvernement sedert meer dan een jaar daarvan bezitter was, en die goederen voor deszelfs rekening deed beheeren.

» Er is meer, de heer generaal *Nahuijs* is sedert twee en één half jaar gepensioneerd, en op den tijd, toen hij zijn pensioen verzocht, even als altijd sedert, drong hij steeds er op aan, dat zijn vriend, de heer *Merkus*, zoude benoemd worden; en heeft hij mondeling en schriftelijk al zijnen invloed er toe aangewend, om dien post aan den heer *Merkus* te doen begeven. Deze daadzaken, die aan de bloedverwanten en vrienden van den heer *Merkus* volkomen wél bekend zijn, zijn ook derwijze stellig zeker ter mijner kennis gekomen, dat ik mij verbind, aan de armen van Amsterdam en den Haag eene som van vierduizend guldens te schenken, indien uw Amsterdamsche correspondent een enkel der door hem beweerde feiten mogt kunnen bewijzen."

Van den 9den. De Koning heeft gisteren achtervolgens met de ministers van buitenlandsche zaken en van oorlog gearbeid.

De Koningin der Belgen is gisteren morgen te tien uren met eenen specialen spoorwegtrein, welke dienzelfden morgen te 6 uren uit Lille vertrokken is, aan de station nabij Laeken aangekomen, en terstond naar dat kasteel vertrokken

Prins *August van Saksen-Koburg* en de prinses *Clementine* zijne gemalin zijn gisteren avond, uit Eu komende, insgelijks op het kasteel van Laeken gearriveerd.

Men verneemt thans met eenige zekerheid, dat de Koningin van Engeland tegen het einde der aanstaande week, namelijk Donderdag of Vrijdag, in België zal aankomen. H M. en Prins *Albert* zullen uit Brighton naar Ostende gaan, werwaarts zich alsdan onmiddellijk de koninklijke familie zal begeven, om er de doorluchtige echtgenooten af te wachten en te ontvangen.

De Koningin *Victoria* en haar gemaal zullen zich vervolgens naar Brussel begeven en men verzekert zelfs, dat de koninklijke reizigers eenige onzer groote steden bezoeken zullen.

In de onderscheidene rigtingen zijn de stiptste bevelen tot ontvangst van H. Britsche Maj. gegeven.

Zeker is het, dat eene groote wapenschouw in het legerkamp van Beverloo zal worden gehouden en dat de Koningin *Victoria* en haar gemaal Koning *Leopold* derwaarts zullen vergezellen.

Het verblijf der Britsche Koningin in België zal, zegt men, acht of tien dagen duren.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE den 7 September.

Bij Zr. Ms. besluit van den 3 dezer, no. 49, is tot kommissaris van policie te Zwolle benoemd *Th. H. van Heemstede Obelt.*

— De *Staats Courant* van gisteren deelt mede het traktaat van handel en scheepvaart, hetwelk op den 10/22 Februarij ll., te Athene, tusschen Nederland en Griekenland is gesloten, met de daarbij behoorende wederzijdsche ratificatiën, en het Koninklijk besluit van den 17 Augustus ll., waarbij bepaald wordt, dat genoemd traktaat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

— Het heeft Z. M. *Willem Frederik* graaf *van Nassau* behaagd, bij dispositie van den 10 Augustus ll, in te teekenen op de reeds door Z. M. den Koning met ruime deelneming begunstigde uitgave van eenen Nederlandschen Israelietischen Muzen-Almanak, door den boekhandelaar *M. Coster, Jz.*, te Amsterdam.

— Bij resolutie van den minister van financiën, van den 30 Augustus 1843, is, op eene bedenking van visiteurs te Rotterdam, tegen de toelating der aangiften ten invoer, onder de benaming van forte piano's, van de buitenkassen van zoodanige muzijk-instrumenten, waarin, alhoewel dezelve zijn voorzien van eenig binnenwerk, echter de zangbodems, snaren, enz. ontbreken, beslist, dat de bovenvermelde voorwerpen, voor zoo veel de betaling van regten betreft, moeten worden gerangschikt onder het *Houtwerk.*

— Z K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden, die ll. Zondag des voormiddags op het Loo was terug gekeerd, is den volgenden morgen met hoogstdeszelfs gemalin, kinderen en gevolg te 8 uren naar Duitschland afgereisd, den weg nemende over Arnhem.

— In den nacht tusschen den 2 en 3 dezer is te Haarlem, in den ouderdom van ruim 47 jaren, overleden de hoog edel gestrenge heer *Cornelis Pieter Jacob Elout*, generaal-majoor, lid van den Raad van Neêrlands Indië, ridder der Militaire Willemsorde, derde klasse, en van den Nederlandschen Leeuw.

Van den 8sten. Men kan thans de verzekering geven, dat op aanstaanden Zondag, den 10 dezer, op den ijzeren spoorweg van Amsterdam naar Utrecht, bepaaldelijk op het gedeelte tusschen Utrecht en Breukelen, een proefrid zal worden gehouden. De onderhanden zijnde werken langs de geheele lijn tusschen Amsterdam en Utrecht naderen hunne voltooijing, zoodat men de opening van dat gedeelte wegs tegen het einde des jaars als zeker mag stellen; zullende eerstdaags nog worden voorzien in de besteding van die werken en leverantiën, welke het in exploitatie brengen van den weg zal vorderen. De werken tusschen Utrecht en Arnhem worden mede met kracht voortgezet, en het is te voorzien, dat tegen den aanstaanden zomer een aanzienlijk gedeelte van dien weg voor het publiek zal kunnen worden opengesteld.

Wat de onderneming van de Hollandsche ijzeren spoorwegmaatschappij betreft, dezer dagen schijnen de onderhandelingen met eenige eigenaars, die tot nog toe weigerachtig waren gebleven, om hunne gronden voor de voltooijing van het gedeelte wegs van Voorschoten tot 's Gravenhage af te staan, voordeelige uitkomsten voor de maatschappij te hebben opgeleverd. Eenige weinige eigenaren slechts blijven overig, die tot heden tot den verlangden minnelijken afstand niet zijn toegetreden. Het voorbeeld der eersten en de billijke aanbiedingen van de onderneming doen echter vermoeden, dat ook met hen weldra nopens dien afstand zal kunnen worden overeengekomen, en het algemeen zich spoedig in de voleindiging van het aangevangen werk tot 's Gravenhage zal mogen verheugen.

— Men verneemt, dat de tot de doodstraf veroordeelde *J. C. van Stenis* dezer dagen een rekest om gratie aan den Koning heeft ingediend.

— Eergisteren heeft er onder Voorbrug weder een noodlottig voorval plaats gehad. Er is twist ontstaan tusschen twee werkgasten, die in dronkenschap verkeerden. Die twist is zoo hoog gestegen, dat een derzelve een mes genomen heeft en daarmede den ander' eene wonde in het hart heeft toegebragt, die den dood van den verwonde dadelijk ten gevolge heeft gehad. De policie en justitie, weldra van het gebeurde onderrigt, hebben zich beijverd den misdadiger in hechtenis doen nemen. Hij is gisteren naar het huis van burgerlijke en militaire verzekering alhier overgebragt. De verslagene was echtgenoot en vader. De dader is vroeger reeds in handen der justitie geweest.

Van den 10den. Dezer dagen is alhier aangekomen, Z. Exc. de heer *Rochussen*, Nederlandsch minister bij het Belgische hof. Eergisteren heeft Z Exc. ten hove gedineerd.

UTRECHT den 10 September.

De voorgenomen proefrid langs den spoorweg heeft heden morgen alhier met den besten uitslag plaats gehad. Een trein, zamengesteld uit eene locomotief, eenen tender en vijf rijtuigen, waarop zich al de beambten en aannemers van den weg bevonden, heeft zich langzaam in beweging gesteld en den togt naar Breukelen met geringe snelheid volbragt, ten einde zich te overtuigen, dat alles in orde was.

Bij de terugkomst heeft men echter meerdere snelheid aangenomen, en is de afstand van Breukelen naar Utrecht, zijnde ongeveer 12,000 ellen, in 16 minuten afgelegd.

De geheele afstand van Utrecht tot Amsterdam wordt op 35,000 ellen berekend, zoodat wij heden morgen in 16 minuten nagenoeg $\frac{1}{3}$ van dien afstand hebben afgelegd.

DELFT den 8 September.

Maandag j.l. zijn de lessen op de koninklijke akademie alhier weder geopend. Het getal der studenten, die thans den cursus bijwonen, bedraagt 111, terwijl 5 studenten alleen voor de Javaansche en Maleische talen aan de lessen deel nemen. — Onder de studenten merkt men op *Aquasie Boachie*, zijnde een Ashantijnsche prins.

LEEUWARDEN den 5 September.

De heer *J. J. Bruinsma*, apotheker alhier, heeft in de *Konst- en Letterbode*, no. 22, van dit jaar eene oproeping geplaatst, gerigt aan de letterkundigen in ons vaderland, ten einde hem, door de toezending van oudere of nieuwere Boekwerken, behulpzaam te zijn, om tot het herstel bij te dragen van de twee belangrijke bibliotheken van het *Hamburger Aertzliche Verein*, bestaande uit ruim 10,000 boekdeelen, en van het *Apotheker-Verein* aldaar, welke mede in den noodlottigen brand van *Hamburg* zijn verloren gegaan. Thans kunnen wij met genoegen berigten, dat die uitnoodiging niet zonder gevolg is gebleven. Reeds heeft hij, vooral uit Groningen, eene kist met belangrijke boekwerken ontvangen; terwijl de hoop levendig blijft, dat ook andere geleerden verder zullen willen bijdragen, om hem, met geschikte gelegenheid, uit hunnen overvloed eenige werken tot zulk een weldadig doel toe te zenden.

GRONINGEN den 11 September.

Op Donderdag, den 14 dezer, des voormiddags te 11 uren, zal de heer J. A. K. ROVERS, in de kerk der Doopsgezinden, het hoogleeraarambt in de Faculteit der Bespiegelende Wijsbegeerte en Fraaije Letteren aan deze Hoogeschool aanvaarden, met houden eener redevoering: *De Dubitandi Prudentia Anquitatis interpreti in primis commendanda.*

— Men verneemt, dat bij gelegenheid van de jaarlijksche overdragt van het Rectoraat dezer Akademie, op den 12 October invallende, van wege de vereeniging *Vindicat atque Polit* eene luisterrijke maskerade zal gegeven worden. Dezelve zal voorstellen den *intogt van* KAREL *den Stouten, hertog van Bourgondië, graaf van Holland, enz. in Trier, anno 1473.* Men verzekert, dat de pracht der costumes, harnassen, enz. enz. niets te wenschen zal overlaten; als eene bijzonderheid er tevens bijvoegende, dat niet, zoo als bij vorige gelegenheden geschiedde, de costumes uit Holland worden ontboden, maar allen volgens naauwkeurige teekeningen hier ter stede in orde gebragt worden.

— Het volgende berigt is ons ter plaatsing ingezonden:

WARFFUM den 9 September.

De ijzeren stoomboot *Willem de tweede*, waarvan in de vorige Courant wordt melding gemaakt, is op den 7 dezer weder van de hoogte achter Kloosterburen afgebragt, op diep water geankerd, en den volgenden dag naar Delfzijl opgevaren, om te repareren.

De gemeenschap van Groningen met Holland en Duitschland.

Na het lezen der korte aanteekening, die over bovengenoemd onderwerp in het laatste no. van de *Groninger Courant* geplaatst is, heeft men de aanmerking gemaakt, dat er weinig behoefte is aan eenen spoorweg tusschen *Zwolle* en *Utrecht* of *Arnhem*, omdat de gemeenschap van *Zwolle* met *Amsterdam*, enz. door stoombooten als anderzins gemakkelijk genoeg is.

Dit moge nu alzoo dáár minder noodig zijn; maar *Groningen* zelve heeft voor haren handel, voor hare Hoogeschool en andere belangen *groote* behoefte aan eene versnelde gemeenschap met andere deelen van ons Nederland en Duitschland, zal men hier op de hoogte van den tegenwoordigen tijd blijven en niet, zoo als men zegt, achter het net visschen.

Groningen heeft vroeger groote kapitalen besteed tot het graven van kanalen, enz., alle op *Groningen*, als op één middelpunt, uitkomende.

De stad heeft van die uitgaven de rijkste renten getrokken en geniet nog heden ten dage de voordeelen van de gunstige ligging, die zij daardoor verkregen heeft. Wat zoude nu beletten, dat *Groningen* aanleiding gaf *tot* en voor een *groot* gedeelte deel nam *in* eene negotiatie, om eenen spoorweg van *Groningen* op *Zwolle* aan te leggen? De daarvoor noodige onkosten zouden *zeer aanzienlijk* — de renten, die van het uitgeschoten kapitaal verkregen kunnen worden, hoogst gering zijn; maar de voordeelen, die men, als duurzame rente, zoude erlangen, zouden onder anderen hierin bestaan:

1) groote aanmoediging en uitbreiding van den inderdaad nu reeds vrij belangrijken handel der stad;

2) aanzienlijke uitbreiding der wekelijksche markt;

3) meerder vertier voor al hare produkten, onder anderen ook voor visch, die dan diep landwaarts in kon gezonden worden;

4) dat Groningen meer in het midden van het land als het ware werd verplaatst, hetwelk ook voor hare Hoogeschool van het uiterste gewigt was;

5) Dat *Groningen* daardoor de hoofdroute voor alle reizigers van *Bremen*, *Hamburg*, *Denemarken*, *Zweden*, enz. op *Amsterdam*, *Rotterdam*, enz. zoude worden; dat zij alzoo aan een' hoofdweg voor den wereldhandel zoude gelegen zijn, terwijl zij thans in eenen afgelegen hoek als verscholen is;

6) dat de kortste weg voor reizigers van *Harlingen* en *Leeuwarden* op *Zwolle*, *Arnhem*, enz. over *Groningen* zoude gaan;

7) Dat door dat alles het aantal reizigers door deze stad en omstreken meer dan verdriedubbelen en de stad *Groningen* het centrale punt van *Drenthe*, *Friesland* en *Oostfriesland* worden zou.

Zijn deze en andere voordeelen, die daaruit weder op nieuw

zouden ontspruiten, voor eene stad als *Groningen* geene voordeelen genoeg, om als eene goede rente van het uitgeschoten kapitaal beschouwd te worden; ook in het ergste geval, dat de opbrengsten van reizigers en goederen niet meer dan het eenvoudig onderhoud van den spoorweg zouden bedragen?

*

GRONINGEN, Sept. 1843.

Mijnheer de Redacteur!

Ik begrijp, dat het misschien niet overtollig zal zijn, wanneer ik UEd. eenige denkbeelden mededeele nopens de onderzoekingen, die dezer dagen nabij *Odoorn* in het werk gesteld zijn en waarvan men in verschillende dagbladen met meer of minder woordenpraal zag melding gemaakt.

In den *Drentschen Volksalmanak* voor 1839, bl. 175—182, werd een stukje geplaatst over *Hunsow*. De schrijver was de heer VAN DER SCHEER, te *Koevorden*. Het schijnt, dat dit stukje de aanleidende oorzaak geweest is tot het latere plan van het provinciaal bestuur. Immers reeds voor eenige jaren was het plan beraamd, om onderzoekingen te laten doen ter plaatse, waar de *overleveringen* Hunsow's grondvesten aanduidden.

» Slechts op grond van overleveringen," zegt de heer VAN DER SCHEER, t. a. pl., bl. 174, » denkt de Drenthenaar, dat er eens een *Hunsow* bestaan heeft." Deze overleveringen nu zijn door den goeden PICCARDT, als vrij zekere bewijzen voor het bestaan der stad, te boek gesteld in zijne bekende *Cronijck*, die in onzen tijd wel weinig aanspraak zal maken op geschiedkundig gezag.

Toen dan nu, voor eenige jaren de *Drentsche Courant* — voorzeker al te voorbarig — berigtte, dat men onderzoekingen zou doen naar de door de *Noormannen* verwoeste stad *Hunsow*, toen begrepen de meeste lezers, dat de kans op een' gewenschten uitslag al zeer gering moest zijn. Immers, *geene* geloofwaardige berigten vermeldden iets van dusdanige verwoesting; en dit was ook niet te verwonderen, omdat. — vooronderstel zelfs, dat er toen in Drenthe eene stad van eenige beteekenis bestond, — men niet kan inzien, wat de Noormannen tot dezen verwoestenden togt zou hebben aangezet. Men weet immers, wat steeds het doel dezer plunderzieke en woeste horden op onze kusten was! — En wanneer men vervolgens de localiteit in aanmerking neemt, — in weerwil van alle overleveringen, die van eene haven mogten gewagen, — dan komt men meer en meer tot het besluit, dat het al zeer onwaarschijnlijk is, dat de beoogde gravingen aan het oogmerk zullen of kunnen beantwoorden.

Wij zullen straks zien, dat de oude Kronijken van *Hunsow* niet eens eene stad, maar slechts een *vlek* maken!

Gaat men vervolgens na, wat over ons onderwerp te boek gesteld is, dan bemerken wij spoedig, dat dit al zeer weinig beteekent. Men ziet weldra in, dat de stellig zekere feilen in de opgaven uit de oudere schrijvers bij de nieuweren zijn overgegaan. Wilt gij bewijzen? In den *Tegenwoordigen Staat van Drenthe*, I, Amsterdam enz. 1792, bl. 147, noot 114, leest men van onze stad *Groningen*, bij gelegenheid van eene vermelding van *Hunsow*, » dat op den staart der Hondsrugge » de voortreffelijke en hooge Toren, bij *St. Martinus* Kerk » behoorende, gebouwd is." Bij den heer V. D. SCHEER, t. a. pl. bl. 175, noot (*), lees ik, » dat deze *Hondsrug* is eene » kleine bergketen, welke in Groningen eindigt, alwaar de » toren van de St. Martinus Kerk op deszelfs uiteinde ge» bouwd is." — In den *Teg. Staat*, enz. t. a. pl. lezen wij, » dat *door de* veenwording de Hunse zou verdwenen zijn," en dat dus vóór dien tijd *Hunsow* zal bestaan hebben. Bij V. D. SCHEER, t. a. pl. bl. 177, leest men hetzelfde. Dat nu deze natuurkundige grond een bijzonder slecht gekozen bewijs is voor de verdedigde stelling, behoeft ter dezer plaatse geen nader betoog; te minder, omdat wij nog andere mededeelingen zullen nagaan.

Wij willen de beide in dit Dagblad geplaatste brieven, uit *Odoorn* gedagteekend, in oogenschouw nemen. Wij noemden het berigt der *Drentsche* Courant voorbarig, toen zij voor eenige jaren het plan der nasporingen bekend maakte; want daardoor maakte zij de zaak onverdiender wijze in de oogen van de meesten bespottelijk. Maar dat ook thans, voordat men met deze onderzoekingen een' aanvang ging maken, dat ook thans weder hetzelfde gebeurde, moest ieder, die in dergelijke nasporingen belang stelt, tot leedwezen strekken. Immers ook deze letteren zijn aan die voorbarige publiciteit haar aanzijn verschuldigd, en zij kunnen beschouwd worden als de uitdrukking der gevoelens van vele oudheidkundigen.

In den eersten brief, *Gron. Courant* van den 25 Augustus j.l., leest men, onder anderen:

1) » dat men de plaats heeft onderzocht, waar men dacht, » dat de stad *Hunsau* gelegen zou hebben, *overeenkomstig de* » *verzekering van den ouden Drenthschen geschiedschrijver* » PICARD;" —

2) » dat men in eene oude Chronijk leest, » » dat 808 » » OLAUS, Koning van Denemarkens zoon [van wien?], *Gro-* » » *ningen geplundert en verbrand*, *dat* VLEK Huusau *in* » » *Drenth verdistrueerd heeft*;" —

3) » dat men op den eersten dag van het onderzoek *slechts* » *eene soort van straatje vond*, pl. m. eene Ned. el breed;" —

4) » doch dat men 's anderendaags *zich hoogelijk verwon-* » *derde*, toen men, na eene bepaalde aanwijzing van eenen » anderen boerenknecht, onderscheidene gedeelten van geregelde » straten van gewone breedte voor zich zag;" —

5) » dat men al meer en meer nieuwe gedeelten van » straten en straatjes ontdekte, *die duidelijk tot de oude stad* » *hebben behoord*." —

In den tweeden brief, *Gron. Courant* van 5 Sept. ll., leest men:

6) » dat er nog gedurig nieuwe gedeelten van straten ontdekt en ontbloot zijn;" —

7) » dat zelfs onderscheidene personen weten te zeggen, » wanneer en waar zij hier en daar op Hunsow groote stukken » van geregelde straten hebben opgezocht, en *derzelver stee-* » *nen gebruikt*, *om van hunne woning naar die van hunnen* » *buurman*, enz. *nieuwe straten aan te leggen*;" —

8) » dat men *in de nabijheid van Hunsow* dezer dagen twee » tumuli heeft onderzocht, waarvan de een reeds vroeger ge» roerd was, en de andere een grafkelder daarstelde;" —

9) » dat er dezer dagen weder een nieuw gedeelte der » Valtherbrug aangewezen is." En vraagt de schrijver: »*Zou* » *die brug ook met Hunsow in verband gebragt moeten worden?*"

Eindelijk 10) » dat men, uit gebrek aan de noodige fondsen, » vooreerst aan het onderzoek van een en ander een einde » heeft moeten maken."

Uit dit alles blijkt het volgende:

Ten eerste: dat men op grond der overleveringen en overeenkomstig de verzekeringen van PICCARDT den arbeid ondernomen heeft. — Van geschiedkundige daadzaken, van oude schrijvers, die gezag hebben, is dus ook hier geen spraak. Wij weten echter zeer goed, in hoe verre men op overleveringen kan staat maken, vooral wanneer, zoo als hier, de geschiedenis hare onjuistheid schijnt te leeren.

Immers *ten tweede:* dat men in eene oude kronijk leest, dat, in 808, OLAUS Groningen en Hunsau verwoest heeft, pleit al zeer slecht voor het bestaan, en de daarop gevolgde verwoesting van Hunsow. — Het verhaal van OLAUS wordt ook in den *Teg. Staat* bl. 148, en in den *Drentschen Almanak* bl. 179 (*) vermeld. Welke nu die » oude Kronijk" is, wordt niet gezegd. En dit ware voorzeker niet overbodig. Immers het kon wel eens eene *Corte Chronyck* zijn, waarin anno 378 vóór CHRISTUS » Groningen wordt getimmert, als » ons claerlycken beschrijven de olde Historici, bisonder Hy» mibaldus, ende Cornelius Tacitus van older historien ende » oorspronck van steden ende landen (SYBE JARICH)." Maar genoeg! — Wanneer het nu verder ons niet zeer waarschijnlijk voorkomt, dat *Groningen* in 808 verwoest werd, dan volgt daaruit, dat de geloofwaardigheid des Kronijkschrijvers omtrent *Hunsow's* verdelging even gering is! Ik voor mij zou gelooven, dat de verwoesting van beide steden zeer juist bij elkaâr geplaatst is, als zijnde beide berigten even waarschijnlijk!

Ten derde blijkt uit de berigten, dat alles, wat men bij de onderzoekingen dezer dagen gevonden heeft, zich bepaalde tot flinten en minder of meerder geregelde straten. Ja, men verwonderde zich zeer, toen men deze gedeelten van geregelde straten voor zich zag! — Dit schijnt mij echter zonderling toe. Immers uit deze opgaven schijnt te blijken, dat men eigenlijk in het geheel nog niets gevonden heeft! want voor 100 jaren en meer wist men reeds zeer goed, dat op het onderzochte terrein dusdanige straten gelegen zijn. In den *Drentschen Alm.*, bl. 181 en 182, worden zij ook door den heer V. D. SCHEER aangevoerd; ja, PICCARDT wilde immers, dat met de steenen uit deze straten de straten van *Koevorden* zouden geplaveid zijn, terwijl in den *Teg. Staat* deze meening wordt tegengesproken. Ieder Oost-Drenthenaar was ook met de zaak genoeg bekend, en ik meen niets gewaagds te stellen, wanneer ik beweer, dat juist deze algemeen bekende steenen en straten eene der grootste aanleidende oorzaken geweest zijn tot de bestaande overleveringen nopens het bestaan van *Hunsow* en tot de onderzoekingen, die, naar de berigten daaromtrent bekend geworden, juist in het *ontdekken* van deze straten zouden bestaan hebben! Men zal dus de bekende straten meer hebben ontbloot en zoo meer zigtbaar gemaakt! Van eenige ontdekking in dit opzigt is dus geen spraak.

Maar volgt nu, *ten vierde*, uit al deze zaken, dat deze straten » duidelijk tot de oude stad hebben behoord?" — Ik neem de vrijheid, deze gevolgtrekking van den briefschrijver voor zeer gewaagd en ongegrond te houden. Immers ook hij zelf vermeldt, dat de Drenthen gewoon zijn, die flinten ter bestrating van buurten enz. te bezigen. Wanneer hij nu niet uitgegaan ware van het denkbeeld, dat *Hunsow* stellig bestaan heeft, dan zou hij deze gevolgtrekking ook nooit hebben kunnen maken. Maar dit bestaan der stad moet toch nog eerst bewezen worden. En gesteld eens, dat men uit die straten met voldoende zekerheid kan besluiten, dat dáár ter plaatse *eens* een zeker VLEK — met welken naam die » oude Chronijk" ook *Hunsow* bestempelt, en geenszins met den naam van stad, of havenstad, enz. — bestond, volgt dan daaruit reeds, dat dit vlek, of dat die stad *Hunsow* geweest is, reeds verwoest in 808, naar de meening der kronijken? — Dit is eene even zoo onjuiste gevolgtrekking als die, welke de briefschrijver maakt in zijne vraag, of de Valterbrug ook met Hunsow in verband zou kunnen staan? Immers, bij het doen van deze vraag, ging hij uit van het denkbeeld, dat deze brug van Romeinschen oorsprong is, dat zij dus reeds vóór Hunsow bestond en gelijktijdig met *Hunsow* nog was blijven bestaan. Maar men weet, wat er nopens den oorsprong dier brug in der tijd voorgedragen is, en komt al ligtelijk tot het besluit diergenen, welke er niets in zien, dan een overblijfsel, dagteekenende *eeuwen* later, dan men wil dat Hunsow verwoest is! — Wat nu die houten weg in Drenthe ten doel had, is duidelijk: bevordering van communicatie. En wat is het doel van de straten, die men ook elders in het O. Drenthe meer aantreft? Niets anders, dan hetzelfde, en wèl door een ander, meer vast terrein.

Wij zien dus, dat de ontdekkingen, tot dus verre betrekkelijk *Hunsow* gedaan, op zeer weinig neêrkomen. Wij weten ook niet, of de kommissie, belast met het onderzoek, eenige schuld heeft aan de bekendmaking van den uitslag harer werkzaamheden; in allen gevalle zouden wij gaarne, van hare zijde, eenig authentisch berigt te dien aanzien bekend gemaakt zien. Wij beweren ook niet, dat men misschien in het vervolg niet het een of ander nog zou kunnen aan het licht brengen, maar wij poogden al'één aan te toonen, dat er *tot dus verre* in geen opzigt iets nader ontdekt is, ten einde zóó dwalingen te helpen voorkomen, waartoe de bekend gemaakte berigten aanleiding geven.

Dat men, ten slotte, in de nabijheid van *Hunsow* (om die plek zoo eens te noemen) eenige Tumuli, ja zelfs een' grafkelder vindt, bewijst ook nog niets. Tumuli toch zijn in Drenthe algemeen genoeg, en een grafkelder is eveneens geen ongehoord verschijnsel in die provincie. Slechts dán, wanneer deze gedenkstukken andere contenta behelsden dan ze gewoonlijk in Drenthe bevatten, dán zouden dezelve iets kunnen beteekenen. Maar ten dien opzigte blijkt niets. En dat men tevens deze Tumuli onderzoekt, verdient voorzeker ieders toejuiching, zoodat, wanneer de provinciale fondsen eene voortzetting van het onderzoek zullen toelaten, wij hopen, dat men voortgaan zal met ook deze eerbiedwaardige overblijfselen van Drenthe's oudheid naauwkeurig na te vorschen.

Wij vertrouwen, dat de heer Gouverneur der provincie, onder wiens bestuur het sedert jaren reeds bestaand plan eindelijk is begonnen, ten uitvoer gelegd te worden, ook verder die onderneming zal bevorderen, en dat weldra de kommissie zelve een verslag harer verrigtingen zal bekend maken, ten einde de vrienden van oudheidkundige nasporingen weten, wat er van de zaak zij.

☝ ☝

Regeling der Werkzaamheden van de *Landhuishoudkundige School* te Groningen,

in het Winter-halfjaar, beginnende op den 1 November.

Maandag	voormiddag te	12	uren	*Natuurkunde.*
	namiddag »	6	»	*Toegepaste Scheikunde.*
	»	7	»	» *Werktuigkunde.*
Dingsdag	voormiddag »	9	»	*Kruidkunde.*
	»	10	»	*Landhuishoudkunde.*
	»	12	»	staat de *Verzameling voor den Landbouw* open.
	namiddag »	6	»	*Toegepaste Scheikunde.*
Woensdag	voormiddag »	9	»	*Scheikunde.*
	»	12	»	*Natuurkunde.*
	namiddag »	6	»	Toegang tot de Voorlezingen bij het *Natuurkundig Genootschap.*
Donderdag	voormiddag te 11 en	12	»	*Landhuishoudkunde.*
	namiddag te	7	»	*Toegepaste Werktuigkunde*
Vrijdag	voormiddag »	11	»	*Natuurlijke Historie.*
	»	12	»	*Wiskunde.*
Zaturdag	» »	9	»	*Scheikunde.*
	»	12	»	*Natuurkunde.*

AANKOMST EN VERTREK VAN SCHEPEN.

Gepasseerd te Rendsburg den 1 Sept., kapit. *Gort* Onderneming, van Koningsbergen n. Bremen, - *Oldenburger* Gerberdina, van Dantzig n. Amsterdam, - *Geltes* Maria, van Hamburg n. de Oostzee, - *Das* Harmanna, van Harlingen n. Koningsbergen, - den 2den *Smit* jonge Smit, van Duinkerken n. de Oostzee, - *Mengers* Anna Catharina, van Koningsbergen n. Lynn, den 3den *IJmker* Fenna Catharina, van Antwerpen n. de Oosszee, - *de Jonge* de jonge Pieter, van Hamburg n. Petersburg. — Te Holtenau den 3 Sept., *Zoutman* Geertruida Hendrika, van Kiel n. Engeland. — Te Tonningen den 2 Sept., *Bieze* Anna, van Dantzig n. Rotterdam, - den 3den *Hitman* jonge Hendrika, van Amsterdam n. Koppenhage, - *Nieboer* Margaretha, van Zwolle n. de Oostzee.

Binnengekomen te Amsterdam den 7 Sept., kapit. *Jaski* de 4 Gebroeders, van Havana, - den 8den *Kolk* Marchiena, van Newcastle. — Te Texel den 6 Sept., *Schreuder* Onderneming, van Hull, - *Kraan* Helena, van Arendahl, - *Tippema* de Vriendschap, van Londen. — In het Vlie den 4 Sept., *Ekamp* Anna Clara, van Koningsbergen, - den 7den *Visser* Wilhelmina, van Osterrusoer. — Te Terschelling den 6 Sept., *Plukker* jonge Hendrik, van Dantzig. — Te St. Helena den 18 Julij, *Trip* Adrianus en Jacobus, van Batavia n. Rotterdam. — Te Ostende den 6 Sept., *Egberts* Catharina, van Bergen. — Te Gent den 6 Sept., *Legger* Marchiena, van Koningsbergen. — Te Venelie den 22 Aug., *Lesstuiver* Aurora, van Amsterdam. — Te Lissabon den 21 Aug., *van der Valk* Maria Johanna, van Vlaardingen, - den 22sten *Bock* Carolina, van Bremen, - den 23sten *Poldervaart* Maartje, van Vlaardingen. — Te Lynn den 2 Sept., *Veenstra* Aukje, van Elbing. — Te Wick den 31 Aug., *Hazewinkel* Roelf Giezen, van Amsterdam. — Te Havana den 7 Aug., *Klein* Antje, van Amsterdam. — Te Honfleur den 4 Sept., *Zelling* Gesiena, van Riga. — Te Cowes den 4 Sept., *Smit* voor *Kolk* Jantina Petronella, van Portorico. — Te Pillau den 28 Aug., *Klein* jonge Roelof, van Stettin, - *Pott* Anneginа, van Bremen, - den 30sten *Beekman* jonge Antonie, van Antwerpen, - *Mellema* jonge Tjalling, *Mulder* Jantina Gesina en *Kok* Hollands Trouw, alle drie van Schiedam, - *Kok* Aastroom, van Hamburg, - *Feijes* de jonge Hero, van Groningen, - den 31sten *Pronk* Gesina en *Botje* Sara, beide van Amsterdam, - *Dokter* Maria Geertruida, *Faber* Johanna Mulder en *Schaap* Anna Catharina, alle drie van Hamburg, - *Koolman* Eersteling, van Brussel, - *Mooi* Tiessina en *Schuur* Johanna Gesina, beide van Antwerpen, - *Broekema* Hillegina Christina, van Stettin. — Te Dantzig den 28 Aug., *Jansen* Gesina Catharina Broos, van Kiel, - den 29sten *de Vries* Tekela, van Amsterdam, - *de Boer* Johan Herman, van Bremen, - den 30sten *Duit* Pieterdina, van Amsterdam, - *Munneke* Margaretha Hendrika, van Bremen, - *Broekema* Ida Hillegina, van Zwolle, - den 31sten *Teensma* jonge Ype en *Douwes* Johanna, beide van Amsterdam, - *Zellinga* Meike, van Groningen. — Te Swinemunde den 30 Aug., *Boswijk* Geertruida en *Ketelaar* Jantina Hendrika, beide van Amsterdam, - *Nijman* Handelaars en *Potjer* Elsje, beide van Rotterdam, - *Scholtens* Alida, van Hamburg, - den 31sten *Boon* Alida Giezen en *Tersteegh* Udonia; beide van Rotterdam. — Te Hamburg den 4 Sept., *Boerhaven* Arendina Elisabeth, van Port a Port, - *Lever* Geerdina Beerta, van Amsterdam.

Binnengekomen te Texel den 9 Sept., kapit. *Kok* Jan Freerk, van Osterrusoer. — Te Paimboeuf den 5 Sept., *van Wijk* Arentina Jacoba, van Petersburg. — Te Gravesend den 6 Sept., *van der Sluis* Dieuwke, van Workum. — Te Grimsby den 4 Sept., *Rozema* Gesina, van Dordrecht. — Te Harwich den 6 Sept., *Boomgaard* Margaretha, van Groningen. — Te Kroonstad den 27 Aug., *Landeweer* de Vriendschap, van Amsterdam. — Te Pillau den 1 Sept., *de Boer* Gesina, van Groningen, - *Bakker* Elsina, van Antwerpen, - *Bakker* Louisa, van Amsterdam, - *Naatje* Alberdina Edzina, van het Nieuwe Diep. — Te Drammen den 21 Aug., *Plukker* juffer Hendrika, van Groningen, - *Albers* Zeelust, van Delfzijl, - *de Groot* Eendragt, van Edam.

Vertrokken van Amsterdam den 6 Sept., kapit. *Wolkammer* Hillegiena, naar Bremen, - den 7den *Struik* Hendrika Jantina, op avontuur, - *Ouwehand* Franciska Maria, naar Hull, - *Westers* Hermanna, naar Leer, - *Bakker* Neptunus en *Bakker* Johanna, beide op avontuur, - *de Jong* jonge Clemens, naar Hull, - *Scherpbier* Jantina Frouwina, naar Dantzig, - *Duit* Fennegina, naar Rendsburg, - *Schuur* Hersteling, naar Hamburg, - den 8sten *Bekkering* Jantina, naar Dantzig, - den 9den *Carst* Jaike Hoottes, naar Riga, - *Visser* Maaike, naar Hamburg. — Van Texel den 6 Sept., *Boontjes* Cornelia, naar Londen, - *Ugen* Anna Siberdina, naar Port a Port, - *Potier* Akke Boon, naar La Rochelle, - *Bakker* de Verwachting, naar Londen, - *Visser* Mina, naar Hull. — Uit het Vlie den 3 Sept., *de Boer* Wemelina, naar Riga, - *Veling* Catharina, naar Koningsbergen. — Van Helvoet den 8 Sept., *Schut* Jacomina, naar Nizza, - *Patje* Annechina, naar Bristol, - *Kramer* Mentor, naar Lynn, - *Legger* Catharina, naar Bergen. — Van Maassluis den 8 Sept., *Koops* Eendragt, naar Newcastle. — Van Liverpool den 1 Sept., *Eddes* Concordia, naar Rotterdam, - den 3den *Engelsman* Niesina Schuuringa, naar Amsterdam. — Van Newport den 3 Sept., *Tunteler* Geertruida, naar Rotterdam. — Van Dantzig den 28 Aug., *Westerbrink* Alkanna Hendrika, naar Bremen, - den 29sten *de Boer* Paulina, naar Amsterdam. — Van Swinemunde den 29 Aug., *Huizing* Marchiena, naar de Oostzee. — Van Flensburg den 29 Aug., *van der Werff* Jandina, naar de Oostzee. — Van Hamburg den 3 Sept., *Meijer* de Vriendschap, naar Riga, - *Kuiper* Jantina Roelfina, naar de Oostzee.

Vertrokken van Texel den 9 Sept., kapit. *Tiktak* Alida Clasina, naar Liverpool, - *Deddes* Alberdina, op avontuur. — Van Maassluis den 9 Sept., *Dood* Christina, naar Liverpool, - *Pot* Anna Lucia, naar Memel. — Van Gravesend den 6 Sept., *Dommering* Gepkelina Lucretia, naar Koningsbergen. — Van Cardiff den 5 Sept., *de Haan* Alida Alida, naar Amsterdam. — Van Kroonstad den 27 Aug., *Postema* Gesina, naar Amsterdam.

Het schip Amédée Constance, kapit. *Poulet*, van Havre met stukgoed naar Vera Cruz, is op zee tot op het water afgebrand en door de equipage verlaten, welke, na 9 dagen in de sloep rondgezworven te hebben, te Guadeloupe is aangekomen.

Het schip Hillegina, kapit. *Wolkammer*, van Hamburg naar Rouaan, te Cuxhaven met schade uit zee terug gekomen, heeft een ligter op zijde, ten einde een gedeelte der lading te lossen en te repareren.

Het schip Marianne, kapit. *Meints*, van Rotterdam met oud ijzer naar Dantzig, is den 28 Augustus bij Dragoe gestrand, doch met adsistentie en na een gedeelte der lading gelost te hebben, weder afgebragt en heeft dadelijk de reis voortgezet.

De Nederlandsche smak Zeemanshoop, kapit. *Siccema*, van Delfzijl in ballast naar Noorwegen, is in den nacht van den 30 op 31 Augustus, op de hoogte van Bovenbergen, overzeild en gezonken, doch de equipage gered en te Elseneur aangekomen.

De Fransche bark *Aigrette*, kapit. . . . . ., is in een' te Maldonado geheerscht hebbenden storm totaal verongelukt; de kapitein en 13 man der equipage zijn daarbij omgekomen.

Te Liverpool heeft den 4 Sept. een' aanvang gemaakt met laden het schip Sjouwmenta, kapit. *Scholtens*, voor Amsterdam.

DELFZIJL den 10 Sept. Binnengekomen den 7den kapit. *Pronk* Antje en den 8sten *Sikkens* Annegien, beide van Emden, - *Heins* Georgina, van Fitzum, - *Visser* Tietje, van Hamburg, - *Thormann* Willem de II, van Bremen naar Amsterdam, met zeeschade aan het roer en verlies van ankers. — Vertrokken den 7den kapit. *Geltes* de 2 Gezusters, naar Bremen, - *Barghoorn* Trientje, naar Emden, - *Hollander* Antje, naar Norden, - den 8sten *Snuit* Elsina en *Heins* Georgina, beide naar de Pr. Polder, - *Forma* Antje, naar Leer, - *Zoutman* Geerardina, op avontuur, - den 9den *Pannenborg* Geertje, naar Emden.

TERMUNTERZIJL den 10 Sept. Binnengekomen den 7den kapit. *de Lange* Jacoba, van Larveld, - den 8sten *Loop* Johanna Ulrika, van Noorwegen. — Vertrokken den 7den kapit. *Buss* Aagje, naar Norderneij, - den 8sten *Dik* de 4 Gezusters, naar Noorwegen.

ZOUTKAMP den 10 Sept. Binnengekomen den 7den kapit. *Plukker* juffer Henderika, van Drammen. — Zeilklaar: kapit. *Beekman* Cornelia, naar Noorwegen, - *Prins* Rebekka, *Bakker* Margaretha Agnes, *Rasker* Berendina, *Hangelbroek* Eendragt, *Schippers* Eendragt, *Haverbult* juffer IJjaske, *Wijgers* Janna en *Nieveen* de Goede Verwachting, alle acht naar de Oostzee.

HARLINGEN den 9 Sept. Binnengekomen den 2den kapit. *Tammes* de Lemmer, van Drammen, - den 3den *Weyer* Sophia, van Drobeck, - *Brouwer* Harmina, van Koningsbergen, - den 7den *Visser* Wilhelmina, van Osterrusoer. — Vertrokken den 3den kapit. *Munneke* Wilhelmina Hendrika, naar Newcastle, - den 7den *Duintjer* Friso, naar Newcastle, - *Ouwehand* de Goede Verwachting, naar Hull, - den 9den *Wygers* Engelina Jantina en *de Jonge* Jantina, beide naar de Oostzee, - *Bakker* Egbertus, *Keun* Hendrik, *Drok* Elizabeth Maria, *Weyer* Sophia en *de Boer* Willem, alle vijf naar Noorwegen.

UITHUIZERWAD den 9 Sept. Gepasseerd den 4den kapit. *Siemens* Frouke, en *Poort* Gezina Henderika, beide van Bremen n. Amsterdam.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN, WELKE DE SOND GEPASSEERD ZIJN.

Den 30 Aug.	Sprik, Twee Gebroeders (Pekela), van Dantzig naar Amsterdam.
	Dekker, Onderneming (Harlingen), van Harlingen naar Memel.
	Mulder, Wendelina (Veendam), v. Koningsbergen n. Amsterdam.
	Bakker, Hendrika Marchina (Veendam), v. Amsterdam n. Dantzig.
	Mulder, Catharina (Veendam), van Workum naar Pillau.
	Das, Jantina (Pekela), van Newport naar Stettin.
	Scherpbier, de Jonge Anna (Hoogezand), v. Harlingen n. Dantzig.
	Bakker, Alexander (Veendam), van Petersburg naar Amsterdam.
	van Duinen, Eensgezindheid (Sappemeer), v. Antwerp. n. de Oostz.
	Hazewinkel, Arendina Harmina (Veendam), v. Amst. n. Koningsb.
	Naatje, Alberdina Edzina (Zuidbroek), van Mieuwediep n. de Oostz.
	Hut, Hoop op Eendragt (Veendam), v. Amsterdam n. Petersburg.
	van Duinen, Alkanna Elisabeth (Veendam), v. Rotterd. n. de Oostzee.
	Schipper, Jantje (Veendam), van Wick naar Stettin.
	de Jonge, Bougina (Wildervank), van Answerpen naar Stettin.
	Rozema, Jacomina Remina (Groningen), v. Amsterdam n. Dantzig.
	Kuiper, Annechiena Elsina (Eexta), van Amsterdam naar de Oostzee.
	de Grooth, Vriendschap (Hoogezand), van Banff naar Dantzig.
Den 1 Sept.	Schuring, Catharina Elsina (Pekela), v. Amsterdam n. de Oostz.
	Dijk, Anna Catharina (Wildervank), v. Amsterdam n. Memel.
	Fenenga, Welvaart (Muiden), v. Amsterdam n. Stettin.
Den 2 Sept.	Jonker, de jonge Agathe (Krommenie), v. Lissabon n. Petersburg.
	van Wijk, Neerlands Weldaad (Sappemeer), v. Wick n. Stettin.
	Nagel, Afina Alberdina (Pekela), v. Narva n. Edam.
	de Weerd, Groot Lankum (Harlingen), v. Dantz. n. Amsterd.
Den 3 Sept.	Korter, Cornelia Catharina (Harlingen), v. Harl. n. de Oostzee.
	Cappen, Concordia (Harlingen), v. Dantzig n. Amsterdam.
Den 5 Sept.	De Boer, de goede Hoop (Pekela), v. Rouaan n. de Oostzee.
	Klasen, Alida Jantina (Pekela), van Havre naar Dantzig.
	Hagedoorn, Maria Anna (Pekela), van Dordrecht naar Riga.
	Hansen, Fortuna (Veendam), v. Grangemouth naar Stettin.
	Ebling, de Vrede (Groningen), van Rouaan naar de Oostzee.

Volgens heden ontvangen berigt van Gothland, had het schip Delphin, uit Braake, gevoerd door schipper Janssen, op de reis van Petersburg naar Amsterdam, op den 25 Augustus het ongeluk gehad op de gronden van Faro te stooten, waardoor het schip lek was geworden; de kapit. was de haven van Koppenhage binnengeloopen, om aldaar de lading te lossen en het schip te repareren.

De Wind den 30 Augustus N.W.; den 31sten W.N.W.; den 1 September W.N.W.; den 2den N.; den 3den N.N.W.; den 4den N.W. met storm; den 5den N.W.

ELSENEUR den 3 September 1843.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad *Groningen* hebben de prijzen van het BROOD heden gezet als volgt:

Het grof Roggebrood . . .	van 4 Ponden	38 Cts.,	per ℔	09⁵ Cts.
De Grofweiten Bol	» 5 Oncen	12 Cts.,	» »	24 Cts.
De Fransche Bol	» 3 Oncen	13 Cts.,	» »	43 Cts.
De Regelwegge	» 3 Oncen	11^5 Cts.,	» »	39 Cts.
De Hollandsche of Tarwebol	» 3 Oncen	11 Cts.,	» »	37 Cts.

GRONINGEN den 11 September 1843.

Burgemeester en Wethouderen: H. DE RANITZ.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen:

J. H. M. HORA SICCAMA.

190STE **KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.**

Trekking der Vijfde Klasse.

Vijfde Lijst. No. 21479 een prijs van *f* 1000. — *Zesde Lijst.* No. 9082, 22920, 5451 en 9138 ieder een prijs van *f* 1000. — *Zevende Lijst.* No. 13512 een prijs van *f* 1000. — *Achtste Lijst.* No. 10951 een prijs van *f* 1000. No. 804 eene premie van *f* 1000.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, den 8 September.

TARWE.	Veen ℔ *f*	Bl. Voer 41 ℔ *f* 2,50
Oude Bak 70 ℔ *f* 8,00	N. GERST.	Zwarte dito 38 - - 2,35
Oml. jarige 72 - - 7,50	Winter 50 ℔ *f* 2,70	Dito dito 41 - - 2,40
dito dito 74 - - 8,00	Dito 52 - - 3,15	Dito dito 44 - - 2,65
Old dito 70 - - 6,60	Dito 54 - - 3,60	BOONEN.
dito dito 72 - - 7,25	Dito 56 - - 4,00	Paardenb. *f* 4,50,75 *f* 5
dito dito 74 - - 7,75	Dito - -	ZADEN, ENZ.
ROGGE.	Zomer - -	Gr. G. p. m. *f* 6,75 *f* 7,25
O. Inlands 72 ℔ *f* 6,55	Knobbe 60 - - 4,20	Parel 100 N. ℔ *f* 10 *f* 12
N. dito 64 - - 4,25	HAVER.	Koolz. *f* 8 *f* 9,50,75
» dito 66 - - 4,75	Dikke 41 ℔ *f* 2,35	Aveelz. *f*
» dito 68 - - 5,15	Dito 44 - - 2,50	Boterz. *f* 6,75 *f* 7
N. BOEKWEIT.	Dito 47 - - 2,65	Lijnzaad *f*
Gr. Zand 62 ℔ *f* 4,90	Dito 50 - - 2,85	G. Mosterdz. *f* 11 a *f* 13
Dito dito 64 - - 5,30	Bl. Voer 35 - - 2,10	Raapolie p. vat *f* 31 *f* 32
Zw. Zand 62 - - 4,80	Dito dito 38 - - 2,25	Boter 1/4 T. *f* 16, *f* 18

Tarwe stil. — Rogge in een doen. Boekweit 10 cents lager traag afgaande. — Gerst goed prijshoudende. — Oude Haver hield prijs; nieuwe iets lager. — Er was ongeveer 250 lasten Koolzaad ter markt, zijnde ruim vorige prijzen besteed, extra puik Omlander *f* 10.

AMSTERDAM den 8 September. TARWE met weinig handel, doch minder ter veil: 127 ℔ h. p. *f* 260, - 130 ℔ mindere dito *f* 260, - 130 ℔ r. Koningsb. *f* 245, - 130 ℔ bonte Poolsche *f* 250, in entrepot. — ROGGE tot vorige prijzen met goeden handel: 119 ℔ Pruis-pomm. *f* 162, - 124 ℔ jar. Pruiss. *f* 175, - 122 ℔ dito *f* 171. — GERST in een doen: 107 ℔ Libau *f* 140. — HAVER zonder handel. — BOEKWEIT *f* 25 a *f* 30 lager afgegeven: verkocht 117 ℔ n. Nijk. *f* 182, - 117 ℔ n. Vries *f* 180, - 118 ℔ j. Holst. *f* 170.

KOOLZAAD ½ p. vl. hooger: Vriesch 48 p. vl., - Groninger $48\frac{1}{2}$ p. vl. — LIJNZAAD slap: 110, 111 ℔ Koningsb. *f* 247,50. — RAAPOLIE weder iets williger: per 6/w. *f* 34, - vlieg. *f* 33, - Oct. *f* 32,75 a *f* 33, - Nov. *f* 33, - Dec. *f* 33 a *f* 33,25, - Mei 1844 *f* 34 a *f* 34 50. — LIJNOLIE per 6/w. *f* 34, - vlieg. *f* 33. — HENNEPOLIE per 6/w. *f* 36, - vlieg. *f* 35.

LONDEN den 4 September. Het weder blijft onafgebroken gunstig, ten gevolge waarvan groote vordering is gemaakt in het binnenhalen der granen: tot 1 à 2 sh. prijsverlaging op de koersen van jl. Maandag was de handel in Eng. Tarwe tamelijk uitgebreid. Ook vreemde werd tot dezelfde reductie aangeboden. Haver was tot de laastverminderde prijzen meer gevraagd.

PRIJZEN DER EFFEKTEN te *Amsterdam, den 9 September.*

Nederl., $2\frac{1}{2}$ pCts. Werk. Schuld $52\frac{7}{8}$, $53\frac{1}{16}$, gebl. $53\frac{1}{16}$; Dito 5 pCts. $100\frac{3}{8}$; Am.-Synd. $4\frac{1}{2}$ pCts. $93\frac{1}{4}$, $93\frac{3}{8}$, gebl. $93\frac{3}{8}$; Dito Dito $3\frac{1}{2}$ pCt. $77\frac{7}{8}$; O. I. Leen. 5 pCts. $99\frac{9}{16}$, $99\frac{5}{8}$, gebl. $99\frac{5}{8}$. — *Spanje*. L. bij *Ard.* van 85 p. st. 5 pCts. $18\frac{1}{16}$, Dito onbep. stukk. $15\frac{7}{8}$, $16\frac{1}{16}$; Dito Coup. $18\frac{3}{8}$, $18\frac{13}{16}$, gebl. $18\frac{3}{4}$. Dito 3 pCts. $26\frac{5}{8}$, $26\frac{3}{4}$. — *Portugal*, Oblig. te Lond. $2\frac{1}{2}$ pCts. $43\frac{7}{16}$, $43\frac{5}{8}$, gebl. $43\frac{7}{16}$. — *Rusl.*, Obl. bij *Hope* 1798 en 1816 5 pCts. 108; Dito dito 1828 en 1829 5 pCts. $108\frac{3}{8}$: Dito bij *Hope* 4 pCts. $90\frac{13}{16}$; Dito bij *Stieglitz en comp.* 4 pCts. $90\frac{1}{16}$; Inschr. in Assign. 6 pCts. $71\frac{3}{4}$; Cert. 6 pCts. 74; Met 5 pCt. 110; Weenerbank bij Goll en Comp. 5 pCt. $106\frac{3}{4}$; Braz. van 100 p. st. $76\frac{3}{4}$, 77, van 200 p. st. $74\frac{1}{2}$; N. Dito van 100 p. st. $70\frac{1}{4}$, 71; Kl. Col. Coup. *f* $1\frac{11}{16}$, $\frac{3}{4}$; Ven. 2 pCts. van 100 p. st. $35\frac{1}{4}$; Dito Uitgest. $9\frac{3}{8}$; Mex. van 100 p. st. $34\frac{7}{8}$; Peru $10\frac{15}{16}$.

Van onze binnenl. fondsen waren heden Integr. bij vrij levendige affaire tot hoogere koersen te plaatsen. In de overige was de stemming insgelijks iets aangenamer, doch de handel zeer kalm.

Van vreemde waren Spaansche iets vaster. Alleen in Ardoin-Coupons was eenige beweging, overigens ging weinig om.

Koers van het Geld: Beleening $2\frac{1}{2}$ pCt.; Prolongatie $2\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ pCt.; Wissel-Disconto $2\frac{1}{2}$ pCt.

Laatste prijzen te 5 uren: Integr. $2\frac{1}{2}$ pCt. $53\frac{1}{16}$; Holl. 5 pCt. $100\frac{3}{8}$; *Ardoins* $18\frac{1}{16}$.

AMSTERDAM den 10 Sept. EFFEKTEN-SOCIETEIT. (*Te half* 5.) Integralen $53\frac{1}{16}$ *Ardoins* $17\frac{7}{8}$. Dito Coupons $18\frac{1}{2}$. Portugesche $43\frac{3}{8}$. In Spaansche was eenige affaire. In de overige fondsen zijn tot de genoteerde prijzen slechts enkele postjes verhandeld.

LIJDERS aan ONDERBUIKSZIEKTEN of GEVOLGEN van dezelve.

Ieder eenigzins ervaren Geneeskundige weet, dat er een groot aantal ziekten zijn, wier grondoorzaak middellijk of onmiddellijk aan ONDERBUIKSVERSTOPPINGEN zijn toe te schrijven.

Ik zelf heb in steeds toenemende mate meer dan vijf jaren aan deze kwaal geleden, welke niet slechts mijn ligchaam, maar ook mijne ziel aangreep, en mij dermate verzwakte, dat ik op het punt stond, mijne praktijk te dezer plaatse op te geven.

Noch de gewone geneeswijzen, noch die door KÄMPFF opgegeven, noch ook ingewonnen raadgevingen bij Collegaas DOCTOREN en HOOGLEERAREN vermogten mij van deze nederdrukkende ziekte te ontheffen, totdat het mij door Gods goedheid gelukt is, een eigendommelijk geneesplan te ontwerpen en aan te wenden; maar dit was ook van zulk een heilzaam gevolg, dat ik sinds van dag tot dag mijne volkomene genezing ben genaderd.

Daarna heb ik dit eigendommelijk geneesplan met het beste gevolg bij andere lijders, aan mijne zorg toevertrouwd, toegediend.

Vermits ik geloof, door dit geneesplan vele lijders van dienst te kunnen zijn, zoo bied ik ieder' lijder bij deze de gelegenheid aan, zich met franco Brieven tot mij te wenden, als wanneer ik dezelve de geneeswijze, naar ieders bijzondere omstandigheid gewijzigd, zal mededeelen.

Lijders aan AANBEIJENZIEKTE, aan nog niet ontwikkelde WATERZUCHT, aan moeijelijke WATERLOOZINGEN, HYPOCHONDRIE, MELANCHOLIE, FLUOR ALBUS, RHEUMATISMUS, enz., in zoo verre die uit VERSTOPPINGEN der ONDERBUIKSINGEWANDEN ontstaan, vertrouw ik door deze geneeswijze niet ongetroost te zullen heenzenden.

Eiland VLIELAND den 8 September 1843.

J. B DE BEER,
Genees-, Heel- en Vroedmeester.

GEWONE BESLOTENE VERGADERING van het DEPARTEMENT *GRONINGEN* der MAATSCHAPPIJ: *tot Nut van 't Algemeen*, op WOENSDAG, den 13 September 1843, des avonds te 7 uren, in het CONCERTHUIS in de Poelestraat. — VERSLAG VAN HET BESTUUR. KEUZE VAN NIEUWE LEDEN IN HETZELVE. — VERSLAG VAN DE AFGEVAARDIGDEN TER ALGEMEENE VERGADERING, ENZ.

Namens het Bestuur:
R. J. SCHIRBEEK, JUNIOR, *Secretaris.*

GEBOORTE-, HUWELIJKS- EN STERFBERIGTEN.

, Heden beviel van eene DOCHTER ANNA MARGARETHA RUDING, Echtgenoote van

G. MEDDENS.

GRONINGEN den 8 September 1843.

, VEENDAM den 8 September 1843 Heden beviel van eenen ZOON ANTJE HOUTING, Echtgenoote van

GEERT G. HERWIG, JUNIOR
Goud- en Zilversmid.

, ANNERVEENSCH-KANAAL den 8 September 1843. Heden beviel mijne Echtgenoote Z. TEN OEVER van eene DOCHTER.

S. COOLHAAS VAN DER WOUDE.

Eenige kennisgeving.

, Heden verloste zeer voorspoedig van een' welgeschapenen ZOON JACOBA COPINGA, geliefde Echtgenoote van

H. BRUGMANS,
Spiegelmaker in de Oosterstraat.

GRONINGEN den 10 September 1843.

, Heden beviel van eenen welgeschapenen ZOON FOSKEA CORNELIA CORSTIUS, hartelijk geliefde Echtgenoote van

H. CANNEGIETER,
Med. et Art. Obst. Dr.

NOORDBROEK den 10 September 1843.

, Mijne geliefde Echtgenoote JOHANNA GEERTRUIDA ESLENS beviel heden voorspoedig van eenen ZOON.

GRONINGEN den 10 September 1843.

Mr. L. B. LOHMAN.

, Getrouwd te *Zwolle*, den 6 September 1843:

Jonkheer D. G. HORA SICCAMA,
Luitenant-Ingenieur,
en
Jonkvrouwe E. D. Baronnesse VAN HAERSOLTE.

, Heden overleed, tot diepe droefheid van mij, mijne Kinderen, Behuwd- en Kleinkinderen, mijne hartelijk geliefde Echtgenoote SARA MARIA WEIJLAND, in den leeftijd van ruim zesenzestig, en na eene gelukkige echtverbindtenis van bijna vijfenveertig jaren.

Diep gevoelen wij het gemis der geliefde Gade en Moeder, doch de Christelijke hope des wederziens verzacht en lenigt onze smart.

GRONINGEN den 4 September 1843.

C. DE WAAL.

Eenige kennisgeving.

, Trof ons voor 5 jaren de gevoeligste slag onzes levens, door het verlies van onze eenige Dochter — niet minder zijn wij thans getroffen door het verlies van onzen eenigen Zoon, ons laatste kind, in den ouderdom van ruim 28 jaren. Hoe dit ons, benevens onze aangehuwde Dochter treft, laat zich beter gevoelen, dan beschrijven. Hiervan kennisgevende aan Vrienden en Bekenden.

HOOGEZAND den 9 September 1843.

R. J. BAKEMA.
T. H. JAGER.

, Heden nacht circa 1 uur overleed, na eene zeer korte ongesteldheid, mijne Echtgenoote FENNA HENDRIKS MONKHOST, in den ouderdom van 83 jaren en 6 maanden. Van haren nuttigen en werkzamen leeftijd mogt ik bijna $43\frac{1}{2}$ jaar met haar vereenigd zijn.

GRONINGEN den 10 September 1843.

D. P. SIJBOLTS.

, Heden overleed ons jongste Zoontje CORNELIS, in den ouderdom van ruim $1\frac{1}{4}$ jaar.

GRONINGEN den 10 September 1843.

C. BLAUPOT.
J. BLAUPOT,
geb. SONIUS.

, Bij J. OOMKENS is gedrukt en heden uitgegeven: *Prof. A. A. SEBASTIAN*, PHYSIOLOGIA GENERALIS CORPORIS HUMANI. *Tweede verbeterde en vermeerderde druk*, à *f* 4 — 50.

, Op DONDERDAG, den 14 dezer, zal bij **H. EEKHOFF**, H.z., *ten voordeele van het Groene Weeshuis*, worden uitgegeven: de door velen zoo sterk verlangde **LEERREDE**, *gehouden op den 27 Augustus 1843, des avonds in de Nieuwe Kerk alhier*, door J. SINNINGHE DAMSTÉ, P.zn., Predikant te *Vriescheloo*. Prijs 30 Cents.

, De BURGEMEESTER van de GEMEENTE *LOPPERSUM* brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat de PAARDEN-, VEULEN- en BEESTENMARKT te *Loppersum*, jaarlijks invallende op den DERDEN WOENSDAG en DONDERDAG in de maand SEPTEMBER, dit jaar invalt op *Woensdag* en *Donderdag*, den 20 en 21 dezer.

Zullende op dezelve alle HAZARDSPELEN zijn verboden, en SUSPECTE PERSONEN worden GEWEERD.

De Burgemeester voornoemd:
J. P. TICHELAAR.

, Ten gevolge eener annonce van den Heer Mr. G. L. J. VAN DER PLOEG, als VEREFFENAAR der *Firma D. F. ENGELER EN COMP.*, adverteert de ondergeteekende, om alle ABUIZEN voor te komen, dat HIJ ZELF belast blijft met de INCASSERING der GELDEN aan deze FIRMA verschuldigd *van den 20 Junij 1839 af tot den 20 Junij 1842*; — verzoekende vervolgens de BETALING van deze SCHULDVORDERINGEN te doen ten Kantore van den ondergeteekende en aan hem zelven, of, bij afwezigheid, aan zijne Echtgenoote; zullende anders niet in rekening worden gevalideerd.

De ondergeteekende adverteert verder, om aan niemand voor hem ook aan de *thans bestaande* Firma D. F. ENGELER GELDEN UIT TE BETALEN dan aan hem of, bij afwezigheid, aan zijne Echtgenoote; zullende anders niet in rekening worden gevalideerd.

D. F. ENGELER.

, De ondergeteekende maakt aan zijne geëerde Stad- en Landgenooten bekend, dat hij op EIGEN' NAAM en voor EIGENE REKENING den **HANDEL** in ***WIJNEN*** en ***BUITENLANDSCH GEDISTELEEERD*** zal voortzetten, dien hij tot nog toe, als Vennoot van de gewezene Vennootschap van ***KRUISINGA & BLOEMERS***, heeft uitgeoefend. Daar zijn **KANTOOR** gevestigd blijft in de **PELSTERSTRAAT**, gelijk het vroeger bestond, en hij overigens in staat is, om zijne geëerde Begunstigers in alles prompt te behandelen, zoo rekommandeert hij zich ten minzaamste bij het geërde Publiek.

GRONINGEN den 4 September 1843.

S. J. KRUISINGA.

NEDERLANDSCHE HANDELMAATSCHAPPIJ.

De **DIRECTIE** maakt bekend, dat de NAJAARS TIN-, INDIGO- EN SPECERIJ-VEILINGEN der MAATSCHAPPIJ van 1843 zullen gehouden worden op de dagen en plaatsen en bestaan uit de hoeveelheden hieronder gemeld.

Te *Amsterdam*, op MAANDAG, den 18 September 1843:
31,417 Blokken BANCA-TIN, liggende aldaar.

Te *Amsterdam*, op DINGSDAG, den 19 September 1843:
1555 Heele / 1440 Halve en Kwart } Kisten JAVA-INDIGO, ligg. aldaar.
51 Kisten JAVA-COCHENILLE. » »

Te *Rotterdam*, op DONDERDAG, den 21 September 1843:
41,522 Blokken BANCA-TIN, liggende aldaar.

Te *Rotterdam*, op VRIJDAG, den 22 September 1843:
1236 Heele / 2737 Halve en Kwart } Kisten JAVA-INDIGO, ligg. aldaar.
195 Kisten JAVA-COCHENILLE, » »

Te *Rotterdam*, op WOENSDAG den 27 September 1843:
620 Vaten NOTENMUSCAAT, liggende te *Rotterdam*.
510 dito DITO, » » *Amsterdam.*
120 dito FOELIE, » » *Rotterdam.*
120 dito DITO, » » *Amsterdam.*
200 dito AMBOINA NAGELEN. » » *Rotterdam.*
50 dito DITO. » » *Amsterdam.*
188 Fardeelen / 25 Kisten en 4 Balen } JAVA KANEEL, ligg. te *Rotterd.*
306 Fardeelen / 48 Balen } JAVA KANEEL, liggende te *Amsterdam.*
21 Kisten NOTENZEEP, » » *Rotterdam.*
26 » DITO, » » *Amsterdam.*

De Maatschappij geeft bij deze aankondiging de verzekering, dat zij, vóór hare gewone VOORJAARS-VEILINGEN van 1844, geen ander Tin, Indigo en Specerijen, dan de bovengemelde partijen, aan de markt zal brengen.

De Monsters der Specerijen zullen op DINGSDAG, den 29 Augustus, verkrijgbaar zijn, terwijl de Notitiën met de Veilconditiën in tijds zullen worden uitgegeven.

AMSTERDAM den 12 Augustus 1843.

VAN DER HOUVEN, *President.*
KOOIJ, *Directeur, fung. Secretaris.*

RIJN- EN IJSSEL-STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ.

Dienst voor de maand September 1843.

Van AMSTERDAM naar KAMPEN, behalve Woensdags, dagelijks, 's morgens te 6 uren.
Van KAMPEN naar AMSTERDAM, behalve Dingsdags, dagelijks, 's namiddags te 3 uren.
Van KAMPEN en ZWOLLE naar ARNHEM en KEULEN, iederen Maandag, Donderdag en Zaturdag.
Van ARNHEM naar KEULEN, iederen Zondag, Dingsdag en Vrijdag, 's morgens te 7 uren.

De Diligence-Dienst der Maatschappij tusschen *Groningen* en *Kampen*, te *Zwolle* en *Kampen* in verbinding met de Stoombooten van en naar *Amsterdam*, *Deventer*, *Zutphen*, *Arnhem* en *Keulen*, vertrekt dagelijks van *Groningen*, 's morgens te 3 uren, bij den Heer C. A. FRIGGE, en stelt het Publiek in de gelegenheid, de reis tusschen *Amsterdam*, *Deventer*, *Zutphen*, *Arnhem*, *Oldenzaal* en *Enschedé* heen of terug in EENEN DAG te doen. — De vrachten zijn bepaald van *Groningen* tot *Amsterdam*, Groote Kajuit, *f* 9 — 00, Voorkajuit *f* 8 — 00.

, Mr. E. J. OFFERHAUS, Notaris te *Groningen*, gedenkt, op Vrijdag, den 29 September 1843, des avonds te 7 uren, ten Huize van J. EEKHOFF, Tz., aan de Groote Markt, te *Groningen*, publiek te verkoopen:

Eene BEHUIZING of KAMERS met den daarbij behoorenden GROND, te *Groningen*, in den Musschengang, N. 102, 103, 104 en 105, toebehoorende aan E. ERENSTEIN. Te bezien des daags vóór en op den Verkoopdag, des voormiddags van 10 — 12 en des namiddags van 2 — 4 uren.

Mr. E. J. OFFERHAUS, *Nots.*

1. HEDEN en DONDERDAG,
vervolg van den VERKOOP van MANUFAKTUREN te *Helpman.*

2. VRIJDAG, den 15 dezer,
op de GROOTE MARKT: verkoop van RIJTUIGEN MEUBELEN, AFBRAAK, ENZ.

3. MAANDAG, den 18 dezer,
in het BOELHUIS in de Zwanestraat, verkoop van MEUBELEN, LIJFSTOEBEHOOREN, ENZ. Te bezien Zaturdag.

HOUTVEILING,

in *de Vonk*, buiten het Kleine poortje, op ZATURDAG, den 16 September, des voormiddags te elf uren, van eene puike partij RIGASCHE KROONBALKEN, liggende bij den Molen van den Heer D. VAN DER BAAN, alwaar ook de Notitiën zijn te bekomen.

UIT DE HAND TE KOOP:

een HUIS en TUIN buiten de Heerepoort, zijnde het van ouds bekende Zomer-Lokaal van de SOCIETEIT *EENDRAGT*. Te bevragen bij B. TEN HAVE, in de *Groote Toelast*, aan de Groote Markt.

TE HUUR, tegen den 1 November:

Eene nette BOVENWONING met ruime Voor- en Achterkamer, dito Overloop, tevens Put- en Regenwater. Te bevragen bij den Boekdrukker W. OTTENHOFF, in de Steentilstraat.

TE HUUR:

Eene BOVENWONING met vrijen Opgang, aan het Damsterdiep, direkt of op den 1 November aanstaande te aanvaarden. Te bevragen bij den DRUKKER DEZER.

TE HUUR:

Eene nieuw getimmerde BOVENWONING met een' vrijen Opgang, GEMEUBELEERD of ONGEMEUBELEERD, voor de Heerepoort, boven den Borstelmaker

A. OLTHOFF.

TE HUUR:

Eene GEMEUBELEERDE nieuwe KAMER, op een' vrolijken stand. Te bevragen aan het BUREAU dezer COURANT.

Het KANTOOR en MAGAZIJN in *KOUSEN, GARENS, ENZ.*

van de *Gebroeders* **CRAMER**, is VERPLAATST van den Nieuwendijk naar den SINGEL, bij de DRIEKONINGSSTRAAT, no. 364, te *Amsterdam.*

J. DATEMA heeft zoo uit zee ontvangen: TEXELSCHE **COROESTERS**, DITO ZWARE ORDINAIRE, alle zeer geschikt om te verzenden.

LEEST HIER!

TWEE FRAAIJE ***KERKGESTOELTEN*** met ANTIEK LIJST- en SNIJWERK, en **EENIGE KERKBANKEN UIT DE HAND TE KOOP.** Te bevragen bij den ondergeteekenden *Administrerenden Kerkmeester der Martini-Kerk te Groningen*, wonende in de Poelestraat aldaar.

H. O. FEITH, JR.

Extra beste GREENEN PUTPOMPEN, tot civiele prijzen, bij HARM B. DOUWES, aan de Noorderhaven.

BUITENGEWOON AANBOD.

De AGENT van THEODOOR EN COMP., Commissionairs uit *Parijs*, is belast met den UITVERKOOP eener groote partij GOEDEREN, welke door de *Fransche* Douanen zijn geconfiskeerd en ten gevolge der Wet niet binnen *Frankrijk* mogen worden verkocht, en dus, om likwidatie dezer zaak te bevorderen, tot 50 percent beneden Fabrijksprijs worden uitverkocht, als: fijnste FRANSCHE ZEEP A LA ROSE 10 Cents per groot stuk, COLS met elastieke Binnenwerken 25 Cents, SCHEERETUIS van *f* 12 voor *f* 5 — 25, DAMES ÉTUIS met echt Zilver van *f* 9 voor *f* 2 — 50, eene groote partij BRETELS 12 Cents, KLEEDSPELDEN 3 Cents, EAU DE COLOGNE 10 Cents, COLLIERS en BROCHES 35 Cents, STALEN PENNEN per Gros 40 Cents, MOUSSELINE FICHUS 25 Cents, fijne BANDOLINE en OLIËN 25 Cents, POMADE 15 Cents; voorts GLACÉ, ZIJDEN, KASTOOR en FIL-D'ECOSSE HANDSCHOENEN, fijne BRETELS, WITTE ZIJDEN FOULARDS, SATIJNEN, ZIJDEN en GEBORDUURDE ECHARPEN en DOEKEN voor Heeren, 12 nieuwe Models van COLS, BRACELETTEN, BIJOUTERIËN en DOUBLÉ EN OR, ANTI SPIRITS en MAGNUM BONUM PENNEN, SAELWAEFERS 15 Cents per Doos, WINDSOR SOAP, echte MACASSAR OIL en de meeste exquise PARFUMERIËN, ENZ., ENZ.

HEEREN WINKELIERS des morgens vóór 10 uren.

HARDDRAVERIJ TE ZUIDHORN.

Met toestemming van den Heer BURGEMEESTER der GEMEENTE *ZUIDHORN*, gedenkt de Wedw. **OSSENTJUK**, op ZATURDAG, den 16 September, des namiddags te 2 uren te beginnen, aldaar te laten verharddraven: een briljant bewerkt en keurig met ***Nieuw Zilver*** gemonteerd **CHAISGEREIDE.** Alle Paarden, die geen' Stads Prijs gewonnen hebben en tot genoegen der Keurmeesters zijn, zullen worden toegelaten.

Te Groningen, bij C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, Boekdrukker.